

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 242-49, L 998-04.

**A FALUSZÖVETSÉG
LAPJA**

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési árak: Egész évre 4 P 96 f
Félévre 2 P 48 f. Negyedévre 1 P 28 f.
Egyes szám ára --- 12 fillér.

Budapest, 1927.

VIII. évfolyam, 38. szám.

Vasárnap, szeptember 18.

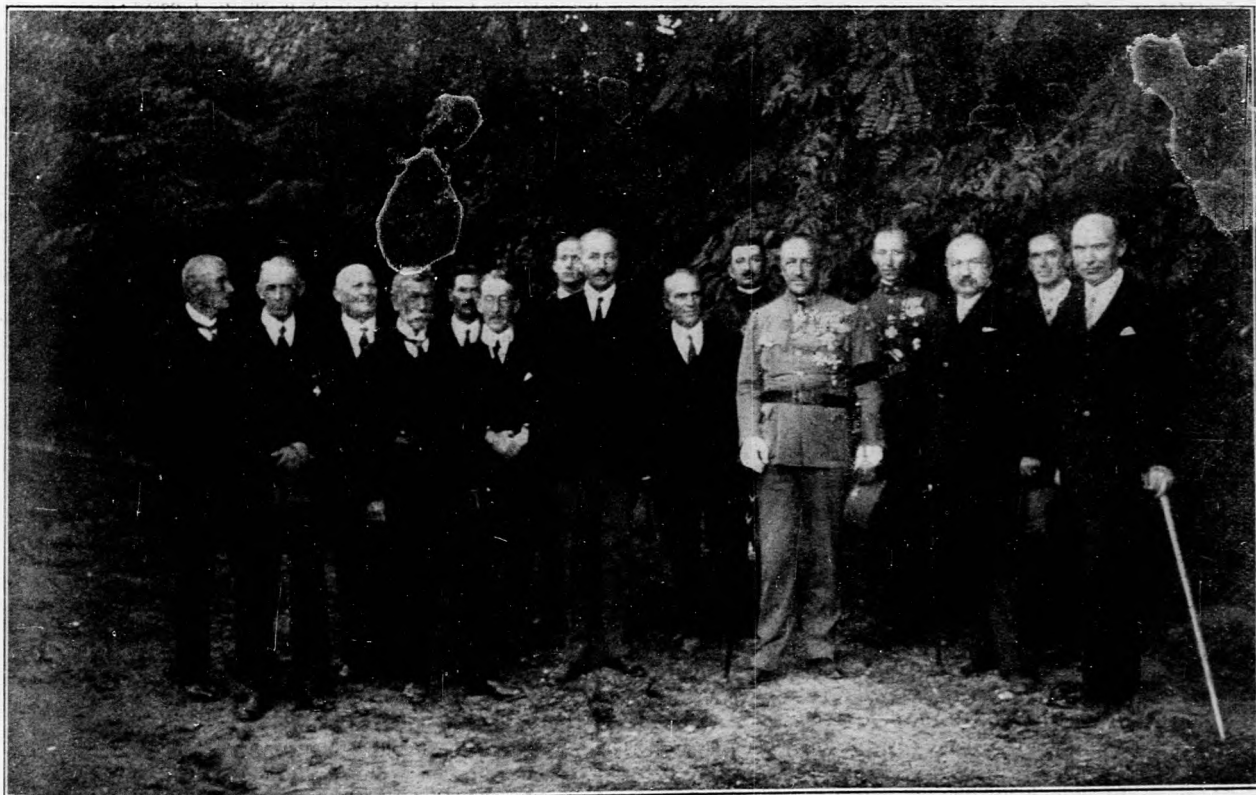
Merre megyünk?

Irta: Schandl Károly dr. földművelésügyi államtitkár.

Megindultak az őszi munkák. Pár nap múlva vetnek a határban. Készülünk az új esztendőre. A földművelésügyi miniszter jóvoltából sok ezer kiscsászka áll csatornába, hogy megkezdjük a versenytermelést. Majd negyvenezer métermázsa kitűnő nemesített vetőmagot vetnek el ötszáz ezer métermázsa műtrágyával javított földbe. A miniszter még az idén megindítja a szikesek

javítását is méssziszappal és mésszüköporral. Évente tizenöt-ezer hold szikesföld kerül megjavításra. Aztán jön a gépek, traktorok, tenyészállatok beszerzésének megkönnyítése. A földművelésügyi miniszter, mint jó hadvezér, élére áll a gazdapolgárságnak s megindul a harc, hogy a világ versenytermelésében a magyaré legyen az elsőség. Kész a haditerv, elkészült a program; tudjuk, merre megyünk a mezőgazdálkodás terén.

De tudjuk-e, merre megyünk társadalmi téren? A földművelésügyi miniszter szép tervei, hogy a magyar

József királyi herceg a Faluszövetség celldömölki kiállításának rendezőségének élén.

Balról-jobbra: Pósfay Gusztáv főszolgabíró; Pletnits Ferenc dr. kormányfőtanácsos, a kiállítás elnöke; Pintér József dr. Celdömölk főjegyzője; Horváth Kálmán alispán; Tarányi Ferenc főispán; Bajthay Mihály dr., a Faluszövetség ügyvezető igazgatója; József királyi herceg; Steinecker Ferenc, a Szövetség társelnöke; Radnóti István, a Szövetség titkára; Nagy Sándor, a Szövetség igazgatója.

föld a legjobbat s abból is többet teremjen, csak úgy válnak valóra, ha acélos frontban állnak mögötte az ország gazdái és földművesei. Szervezetlen, szétszóró földművelő polgársággal semmire se lehet menni. De ha a földművelő polgárság összeáll s falankszkiént indul előre, nincs az az akadály, amelyet le ne tudna győzni.

Most, hogy megindult az őszi munka a barázdákon, indítsuk meg a munkát a gazdatársadalmi szervezkedés terén is. Először is fel kell világosítani összejöveteleken a földművelő polgárságot, miről van szó. Hát arról van szó, hogy biztonságba helyezzük családjainkat, tűzhelyeinket, templomainkat és iskoláinkat mindenféle vörös rémuralom ellen. Ha egyik vagyunk s erős szervezeteink vannak, csirájában fojtunk el minden bolsevik aknamunkát. Aztán arról van szó, hogy amit nagynehezen kivívtunk, semmiféle agrárellenes hatalmak ne erőszakoljanak reánk sérelmes intézkedéseket. Nekünk nem kellene maximálások és aránytalan közterhek, hanem azt akarjuk, hogy a mezőgazdasági népesség egyenlő elbánásban részesüljön a gyáriparral és a pénzvilággal. Minden falura ki kell terjedni a versenytermelésnek, melyet a földművelésügyi miniszter megindított. Ehhez a szükséges eszközöket: jó vetőmagot, műtrágyát, gépeket, hitelt és tenyészállatokat a megfelelő kedvezményekkel minden faluba fokozatosan be akarjuk vinni. De ezeket a célokat csak úgy érjük el, ha minden falu egyesíti polgárait a mi szervezetünkben: a *Faluszövetségben*.

Legyen a «Falu» Országos Földműveszövetségnek minden faluban szervezete. Ha új szervezetet nem akarunk létesíteni, akkor a régi gazdakört, népkört vagy olvasókört alakítsuk úgy át, hogy az a Faluszövetség helyi szervezete legyen. Így közvetve minden földművelő polgár tagja lesz a Faluszövetségnek. De közvetlenül is minél többen lépünk be a Faluszövetségbe, ami annál is előnyösebb, mert a «Vasárnap» ujságot ingyen kapják a Faluszövetség tagjai, ha azt a néhány pengő tagdíjat beküldik a szövetségbe. Ne maradjon ki egy község, egy agrár város se a mozgalomból. S ha majd millió földművelő család a Faluszövetség táborában lesz, elindulunk a biztos győzelem felé.

Nézzünk szét s lássunk tisztán. A veszedelmekkel szemben kell megedzeni gyermekeinket, unokáinkat. Ha jobb jövő felé akarunk menni, valamennyien — agrár magyarok — egy zászló alá gyűrünk!

Rajtacsípett cigányok. *Rothermere angol lord nyílt levélben kérte számon a cseheket, mi történt a magyaroktól elvett földbirtokokkal. Nem is gondolta a világ, milyen botrányt leplez le ezzel az angol lord. Kétféle, hogy a magyar birtokosoktól elvett földet nagybörzst nem is kiscsászának és földművelőknek juttatták a «demokratá» cseh miniszterek és zsupánok, hanem megtartották — maguknak. Egész Európa főhíborodása kíséri a leleplezést. Miniszterek, zsupánok, politikusok és bírák egyszerűen elulajdonították maguknak az elrabolt magyar birtokokat. Ezek után nem csoda, ha az egyik cseh miniszter elszölte magát, hogy Körmöcbányáról el kell vinni a cseh pénzverdét Prágába, mert «hátha valami baj történik». Európa aligha túri a tolvajkerécsők uralmát.*

Ki az árdrágtó? *Pár hét óta megint a «parasztban» keresi a liberális közönség az árdrágtót. Még azzal is meggyanúsították, hogy kartellekben tömörül. Ugyanakkor joggal panaszkodik a gazda, hogy tőle a régi áron vesznek át mindent, de a boltban drágábban adnak neki. S mikor mindez történik, egymásután küldi sztrájkba a szakszervezet a vasgyári munkásokat, a szövögyáriakat, most meg a pékeket. Mind több munkabért követel. Egész bizonyos, hogy meg is kapják a többet. De ki fizeti meg? Nem a gyáros, vagy a pékmester, hanem a termelő és fogyasztó lakosság. S megint kezdődik a régi néma, hogy a «paraszt» drágtit. A szakszervezet meg a markába nevet. Ugyan mikor követelik már agrárius törvényhozóink a sztrájk-törvényt, meg a munkaszabadságról szóló törvényt? Vagy kitől kérjen több bért a gazda? Talán sztrájkoljon a földművelő polgárság is? ...*

A celldömölki kiállítás.

Szeptember hó 7-én, szerdán nyitotta meg József királyi herceg fényes ünnepség keretében a Faluszövetség celldömölki kulturális, gazdasági, ipari és kereskedelmi kiállítását, mely a legnagyobb sikert eredményezte. József királyi herceg Fábry örnagy szányságú kíséretében Tihanyból autón érkezett a kiállításra. A vármegye határában dr. Tarányi Ferenc főispán és dr. Horváth Kálmán alispán fogadták, akiknek kíséretében négyes kocsi fogaton hajtottak be a kiállítás színhelyére.

A kiállítás területén dr. Tarányi Ferenc üdvözölte a főherceget, majd Jándy Bernardin kormányfőtanácsos fogadta, utána pedig dr. Steinecker Ferenc, a Faluszövetség alelnöke kérte fel a kiállítás megnyitására. A kiállításon nemcsak a vármegye és a város, hanem a szomszédos vármegyék és városok földbirtokosai és előkelőségei is megjelentek, kiknek sorában jelen voltak: gróf Cziráky György, gróf Erdődy Sándor, idős Maróthy László nyug. főispán, Gyömmörey György Zalamegye főispánja, Szentiványi Egon földbirtokos, Lázár Ferenc bányaigazgató, Jánossy Gábor, a kerület országgyűlési képviselője és még számosan. A királyi herceg a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott és köszönte meg dr. Pleinits Ferenc kormányfőtanácsosnak, Jándy Bernardin apátnak, Nagy Sándor, a Faluszövetség igazgatójának, dr. Pósfay Gusztáv főszolgabírónak és dr. Pintér József főjegyzőnek azt a fáradhatatlan buzgalmat, amellyel lehetővé tették a Dunántúl e nagyszerű kiállításának megrendezését.

A kiállítással kapcsolatosan a vármegyei Vitézi Szék megyei értekezlet tartott. Az ünnepség délelőtt tíz órakor tábori misével kezdődött, melyet Jándy Bernardin kormányfőtanácsos, benecsendrendi apát celebrált. A mise után vitéz Horvák tábori lelkes mondott nagyhatalmú beszédet, majd a hősök szobrához vonultak, ahol vitéz Nagy alezredes megyei székkapitány helyezte el a hősök szobrára a vitézek koszorúját. Délelőtt 11 órakor a község háza nagytermében vitéz Bánó ezredes nyitotta meg a vitézek értekezletét, a délután folyamán pedig a vitézek megtekintették a kiállítást, majd testületileg vonultak ki Alsóságra, ahol kocsi-, lóverseny és állatdíjazás volt. Az állatkiállítást és díjazást a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara és a Vasvármegyei Gazdasági Egyesület támogatásával a Faluszövetség és a község vezetősége rendezte. Ennek megszervezésében különös érdeme van Wimmer Lajos nyugalmazott uradalmi tisztartónak és Horváth István okl. gazdának, a Faluszövetség szombathelyi vezetőjének.

A kiállítással kapcsolatban még tennisversenyt és túzóltóversenyt tartottak.

GRAMOFON

kitűnő, tisztahangú beszélőgép 40 pengő.
Nagyobb, erős, gyönyörű hangú 64 pengő.
A világ legjobb beszélőgépei és hanglemezek legnagyobb raktára.

Sternberg

Királyi udvari szállítók hangszergyárában.
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 60.

József királyi herceg megnyitja a celldömölki kiállítást.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bethlen miniszterelnök a fővárosban.

Szeptember hó 7-én, este fél tíz órakor Budapestre érkezett Bethlen István gróf miniszterelnök. Utazásának politikai háttere nem volt s csupán azért hagyta félbe inkei pihenését, hogy a presbiteri világszövetség Budapesten időző tagjai tiszteletére estélyt adhasson. Fővárosi tartózkodása mindössze huszonnégy óráig tartott. A miniszterelnök Budapestről Bograpusztára utazott a báró Bornemissza birtokra. Lehetséges, hogy szeptember második felében visszatér a fővárosba, de ismételten csak egy napra s azután folytatja szabadságát. Hivatalát minden valószínűség szerint október 1-én veszi át.

Hajdudorog város lesz.

Szeptember hó 8-án, délelőtt 11 órakor Gál Mihály képviselő vezetésével Hajdudorog község nagyszámú küldöttsége kereste fel Scitovszky Béla belügyminisztert. A küldöttség vezetője tolmácsolta Hajdudorog község kívánságát, mely szerint a község rendezett tanácsú várossá akar átalakulni. A miniszter a küldöttség előtt kifejtette, hogy habár a kormány örömmel látja az ilyen törekvéseket, a jövőben mégis nagyobb felügyeletet kíván gyakorolni egyes városok fölött, melyek úgy gazdálkodnak, hogy csak a polgárok újabb és újabb megadóztatásának segítségével állhatnak fenn. A küldöttségnek azonban megígérte, hogy kérését a legmelegebben pártfogolja. Így remélhető, hogy Hajdudorognak teljesül az álma és nemsokára város lesz.

Küzdelem a drágaság ellen.

A pénzügyi kormány most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a piaci árusok hitelleltetését rendezze. Ez lehetővé tenné, hogy az árusok azt az árkülönbözetet, amelyet eddig a nagykereskedőknek fizettek, az árból leírják és olcsóbban adhasák az árút. Már több ankétet tartottak ebben az ügyben s remélhető, hogy a siker ezúttal nem marad el.

Vass József Gyöngyös díszpolgára.

Vasárnap délután adták át Gyöngyösön Vass József helyettes miniszterelnöknek a díszpolgári oklevelet. A város díszközgyűlésén a környék színe-jáva megjelent s többszáz főnyi közönség hallhatta végig Vass József beszédét, melyet az oklevél átadása után mondott.

A helyettes miniszterelnök beszédében hangsúlyozta, hogy minden érdem és érték azé a magyar polgáré, aki olyan nehéz időkben, mint a mostaniak, roskadásig meg van terhelve. Ezt a terhet hőiesen, bár ropogó derékkal viseli az ország minden polgára. A szabadságjogokról is beszélt a miniszter.

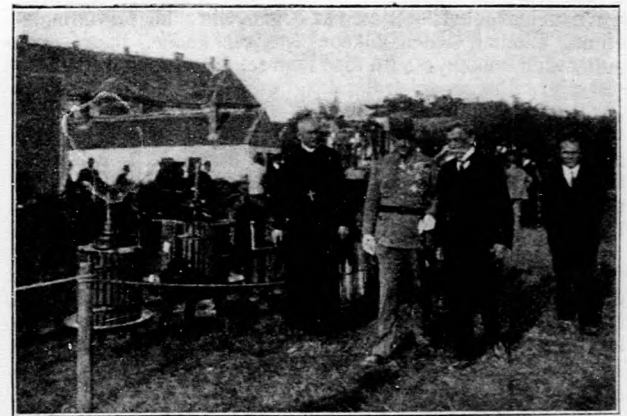
Olyan helyekről kezdik sürgetni a szabadságjogokat — mondotta többek közt — amelyek már nem is gyanusak. Ezeknek azt felelem: Az én nemzetemmel, országgommal szemben nincsen szabadságjog! Végül a nemzeti összetartást sürgette, mondván, hogy ha mindenki megismeri társában osztályostársát, akkor nem fognak olyan hangok hallatszani Debrecenből Kalocsára, mint a közelmúltban.

A beszédet az összegyűlteket lelkes örömmel hallgatták végig s szünni nem akaró tapsal biztosították a miniszterelnök helyettesét, további szeretetükről és ragaszkodásukról.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Apponyi Albert gróf genfi beszéde.

Az elmúlt hét legkiemelkedőbb külpolitikai eseménye az a nagy érdeklődéssel hallgatott és világszerte feltűnést keltett beszéd volt, amelyet a magyar delegáció vezetője, Apponyi Albert gróf mondott el a Nemzetek Szövetségének közgyűlésén. Megállapította, hogy sem azoknak nincs igazuk, akik már ma eredménytelennek hirdetik a Népszövetséget, sem azoknak, akik kritikátlan dicsérettel halmozzák el. A Népszövetség mérlegének több aktívája és több passzívája van. Aktívák a gazdasági értekezlet sikere, nemkülönben az a német-francia közeledés, amely a locarnói egyezményben öltött testet. Súlyos passzívá ellenben a nemzeti kisebbségek ügye, valamint a lefegyverzés kérdése. Ami a kisebbségeket illeti, azoknak egyszerű beolvasztása erőszakos halál helyett a lassú halált jelentené, ami ellen tiltakozni kell. Beolvasztás alatt egyebet nem lehet érteni, mint azt, hogy bármely nyelvű és fajú állampolgár lojálisán teljesítse kötelességeit az állammal szemben, amelyhez tartozik. A lefegyverzés súlyos igazságtalanságot okozott. Európa keletén, az egyetlen Magyarország az, amelyet teljesen lefegyvereztek, míg szomszédai állig fegyverben vannak. Siralmas lenne, ha a Népszövetség ezen a téren nem tudna, vagy nem akarna segíteni. Ki kell küszöbölni e téren az igazságtalanságokat, meg kell akadályozni, hogy egyik nemzet a másikra becstelenséget háríthasson. Azt mondják, hogy várunk kell. Mi tudunk várni, ha a várakozásnak van határa, mert enélkül a várakozás a kétségbeesett kábulat állapota. Mi tudunk várni, mert van bátorságunk remélni.

József királyi herceg meglekinti a kiállítást.

Kisérletében van Jándy Bernandin és Pletnits Ferenc dr., a kiállítás helyi elnöke és Bajthay Mihály dr., a Faluszövetség igazgatója.

Rothermere lord és Lloyd George.

Rothermere lord akciója egyre szélesebb keretekben érezteti hatását. Amint az Angliából visszaérkezett Nagy Emil volt igazságügyminiszterünk elmondotta, ennek az akciónak háttére egyfelől gazdasági, másfelől erkölcsi. Gazdasági érdek az, és pedig Angliának elsődrendű érdeke, hogy Európában helyreálljon a háború előtti állapot, az erkölcsi oldal viszont azt jelenti, hogy Anglia politikusai belátták a brit becsületen esett sérelmet, amit a trianoni békediktátum jelent. Belátták, hogy *angol lobogó alatt csalások történtek a trianoni békediktátum körül, amit az angol lelkiismeret el nem tűrhet.* A legelőkelőbb angol politikuskok még csak nem is sejtették, hogy a magyar határ megvonásánál tömören magyar lakosságú területeket csatoltak idegen járom alá. Rothermere lord lapjai, élükön a Daily Mail-lal tovább folytatják a megkezdett akciót és a mi szempontunkból két, ezen kívül álló esemény igen fontos. Az egyik az, hogy Radics István az úgynevezett horvát parasztpárt vezére, a szerbiai választások előtt a Vojvodinában lakó magyarokhoz intézett kiáltványban ismeri el a trianoni igazságtalanságokat. Elmondja, hogy Vojvodina többsége magyar, egész járások magyarok és ezek a magyarok az ősi földön ezer év óta élnek. A másik esemény Lloyd George-nak egy magyar ismerőshez intézett levele, amelyben *egészen világosan megmondja, hogy a trianoni békeszerződés nem teremtett végleges állapotokat és annak revíziója magának a szerződésnek az alapján joggal követelhető.*

MEZŐGAZDASÁG

Mire ügyeljünk a hizlalandó sertések megválasztásánál?

Irta: Schandl József dr.

II.

A múlt számunkban felsorolt dolgokon kívül a hizók kiválasztásánál még a következők tartandók szem előtt:

A *testformák.* A normálisan fejlett állatokat keressük ki hizlásra. Ilyenek a rövidfejű, hosszú, széles és mélytörzsű, dongás mellkasú állatok. A csenevész, otromba fejű, hosszú orrú, éles hátú, lapos mellű, pókhasú, nyurga combú, nyakig-láb sertés rendszerint rosszul eszik, rosszul emészt, alig asszimilál valamit, sőt tán betegség csiráit hordozza magában s így a többire is vészthozó lehet.

Különösen legyen széles a hát és a far, legyen ívelt a koc, mert innen várjuk a legízesebb húst és szalonnát. Erősek legyenek az inak és szívósak az ízületek, középvastagok és szilárdak a csontok. A hentes ugyan szívesebben venné a vékonycsontú sertést, de a tenyészítő és hizlalo e tekintetben nem igazodhatik teljesen az ő igényeire, mert a túlfinomcsontú állomány ellenállóképessége csökkenne, másrészt a puhacsüdű, vékonycsontú hizó nem soká tudná viselni a nagy testsúlyt, éhségének csillapítása után azonnal elfeküdne s így keveset venne fel az »intenzív« hizáshoz.

A túlfinom szervezetű sertés gyenge ellenállóképességű, a durva pedig rossz takarmányértékű. Ezért se a kopaszfülű, se a tüskésfülű, hanem a selyemfenyű, göndör szőrzetű, középvastag bőrű, laza kötőszövetű példányok a legkeresettebbek hizlásra cájára.

Az *egészség és ellenállóképesség.* A hizlalandó sertés ne szenvedjen valami idült betegségben, mert akkor csak sorvad és a kór, esetleg láz stb. hatása alatt nem gyarapszik. Legyen különösen egészséges emésztőcsatornája! (Bélsára emésztetlen takarmányrészeket ne tartalmazzon!) Legyen egészséges a tüdeje és szíve, mert a hizott sertés különben is hajlamos a fulladásra: mennyivel inkább a szívbaajos, a kicsi vagy beteg tüdejű.

Az *egészségi jelei:* jó étvágy, a takarmányozáshoz viszonyítva jó kondíció, érlyes szőrváltás, tiszta bőr stb.

Az ipari hizlalo ugyan szívesebben vesz át egészséges falkát soványan, azaz gyenge kondícióban, mert a »húsr-

hozás» kevés tápanyag árán nagy súlygyarapodást jelent, minek jövedelmét ő magának óhajlja biztosítani.

Az ellenállóképességre kezesség a szilárd szervezet. Sem a melegágyban, sem az Isten szabad ege alatt, hanem a közep-
uton nevelt süldők a legjobb hizók — mondják a kőbányaiak.

Az *étvágy* lehetőleg nagy legyen, mert csak így tud a sertés a létfontartó mellett sok produktív, azaz hizlalo táplálékot is felvenni. Az élelmes, falánk, állandóan legelésző s társaival szemben jó kondícióban levő süldő nyujt legtöbb reményt a rentabilis hizlásra. A sokat koplaltatott süldők korán megunják a bő táplálékot.

A *vérmeérséklet* legyen nyugodt. Az ijedős, ingerlékeny sertés alig pihen, minden csekély zörejre felugrik, sivit és zavarja társait is.

Az *átvészttség* nagyon fontos! A hizlalo olyan falkát vásárolnak csak, melyben már elég érlyes sertésvész (sertéspestis, sertéskolera) uralkodott. A megmaradt és felgyógyult egyedekről feltehető, hogy e betegséggel szemben kellő ellenállóképességgel rendelkeznek.

Az *egyöntettség.* Az úgynevezett »urodalmi« (súlyban és korban egyöntetű, összeszokott) falka hizlala sikeresebb és jövedelmezőbb, mint az úgynevezett »szedett« sertéseké. Az utóbbiak nem egyenlő korúak, fejlettségük és vérmeérsékletük; nem szoktak össze, miért is többet »kimarnak« maguk közül; sok köztük a rosszul ápolot, fejlődésben visszamaradt; bőven akadnak ilyen falkában úgynevezett »kutyák«, melyek finnyások, rossz evők, gyakran gyomrukat rontják s 3-4 hónap alatt az evést megunják. Így a »szedett« sertések végeredményben csekély súlynövekvést mutatnak fel, levágás után pedig kevés, rostos húst, kevés kiolvasztott zsírt és több töpörtyűt adnak.

Hogyan fokozhatja a kisgazda búzaterméseit?

Irta: Villax Ödön.

A nagyobb uradalmakban, mint ismeretes, a 15-20 q-ás búzatermés nem tartozik a ritkaságok közé, míg a kisebb gazdaságokban ugyancsak ritkán hallhatunk ily nagy termésekről. Pedig itt is meg van a lehetőség a nagy termések elérésére, ha igyekszünk a búza okszerű termelési feltételeinek mindenben eleget tenni.

A termés, mint ismeretes, három dologgal fokozható: jó talajmíveléssel, nemesített növényfajták termelésével és nagyobb arányú, okszerűbb trágyázással.

Hogy búza alá hogyan míveljük földünket az úgyis ismeretes: A fontos csak az, hogy az elővetemény idejében lekerüljön, hogy a talajmunkálatok a megfelelő számban és időben és a vetés is a maga idejében elvégezhető legyen. E célból természetesen legjobb a búzát valamely korán lekerülő trágyás takarmánynövény után vetni, mint az őszi keverék, zabos-bükköny, csalamádé stb. Azonban a legalább szeptember hó közepe tájáig lekerülő kapás után is nagy terméskék számíthatunk, ha a kapás jó ápolásban részesült és földjét gyommentesen tartottuk, jóllehet ez esetben a búza legtöbbször csak egy szántásba kerül.

A 15-20 q-ás termések elérésénél nagy szerepet játszik a fajta helyes megválasztása is. Nem elég nemesített búzát vetnünk, hanem a sok nemesített fajta közül azt a fajtát kell termelnünk, amelyik viszonyaink között a legnagyobb termést adja. Erről a saját gazdaságunkban végzett egyszerű kísérlettel győződhetünk meg oly módon, hogy a viszonyaink közé legjobban beillő 3-4 nemesített fajtát kipróbáljuk. E célból hazai nemesítőinkkel, többel is, érintkezésbe lépünk, közöljük vele gazdasági viszonyainkat és ez alapon a nemesítő, már saját érdekében is, fajtái közül a viszonyaink közé legjobban beillőt fogja adni, mivel ez neki a legjobb reklám. A 3-4 nemesítőtől ily módon beszerzett fajták közül helyszíni kísérleteink alapján válasszuk ki azután azt, amelyiket viszonyaink között a legbiztosabb és legbőtermőbb fajtának fogunk tapasztalni.

A nagy búzatermések sikerülte végül a talaj táperezétől, illetve a trágyázás mikéntjétől függ. A búza, bár nem lehet éhletlen növénynek tartani, nagy termést mégis csak táp-

lálóanyagokban gazdag talajon adhat. Mindazonáltal mégsem lenne célszerű friss istállótrágyás földbe vetni, hanem legjobb az elővetemény alá trágyázni. Ily alkalommal közvetlenül a búza alá csak szuperfoszfátot kell használni, melyből kat. holdankint 150—200 kg-ot vehetünk számításba, mely mennyiséget közvetlenül a vetés előtt kell kiszórni és legjobb fogással a talajba keverni.

Ha van kombinált gépünk, úgy célszerűbb a műtrágyát sorba adni, amikor is elegendő kat. holdankint 80—100 kg. A sorba adott szuperfoszfát különösen a kezdeti fejlődés gyorsítására van kiváló hatással, miért is a sorbetrágyázás első sorban a kései vetés alkalmával a leginkább megokolt. Azonban nemcsak a kései vetés alkalmával, hanem egyéb alkalmakkor is, ha van sorbetrágyázó gépünk, adjuk a szuperfoszfátot mindig sorba, mivel sorba történő műtrágyázáskor kevesebb műtrágyával is sokkal nagyobb hatás érhető el. Ez okból a kiszáradknál ily műtrágyaszóróval kombinált gép vásárlására szövetkezni is érdemes volna.

Mivel azonban a kisebb gazdaságokban a búza számára nem tudunk mindig trágyás előveteményt biztosítani s a földünk bizony nagyon sokszor a megengedhető határnál is gyengébb táperőben van, ez okból, hacsak nem pillangós (here, borsó stb.) volt az elővetemény, nitrogénnel történő trágyázásra is kell gondolnunk. A nitrogén trágyák közül a kénsavas ammoniak és a mézsnitrogén jöhetnek figyelembe. Az előbbiből kat. holdankint 60—80, míg az utóbbiból 80—100 kg-ot használhatunk. Ezen mennyiséget vetés előtt legalább egy héttel kell kiszórni és vagy fogással vagy a vetésszántással a talajba kevernünk. Természetesen nitrogénnel történő műtrágyázáskor még inkább kell szuperfoszfátot is használnunk, mert ezáltal a nitrogén okozta buja fejlődés következtében bekövetkező megdülés akadályozható meg. A szuperfoszfát ezenkívül az egyenetlen beérést is előmozdítja és végül a mag minőségét is fokozza.

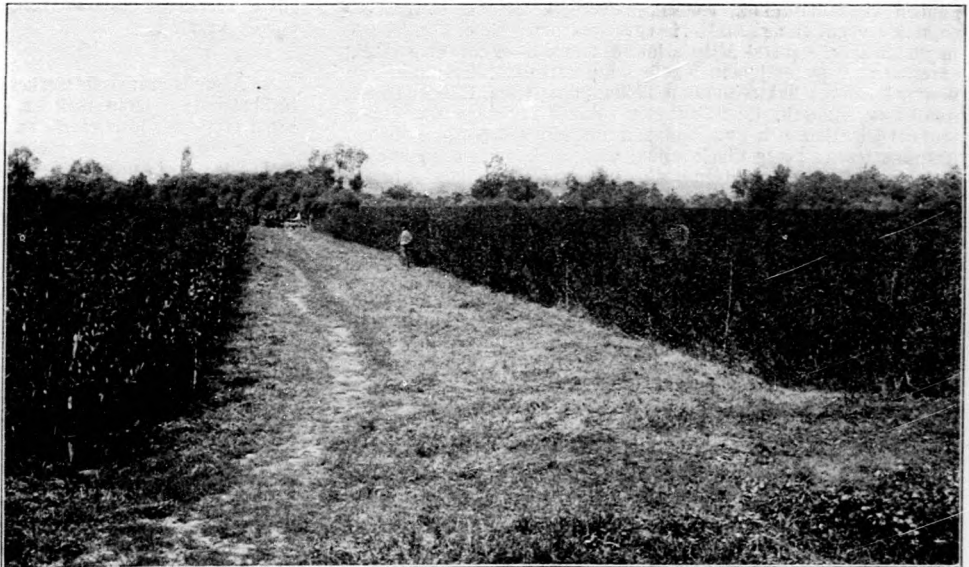
Kálitrágya az igazi búzatalajokra a legtöbb esetben felesleges. Azonban gyakran előfordulhat, hogy búzát egyes jobb homok- vagy tőzegtalajon is termelünk, amikor is a káli pótlására is kell gondolnunk. Ez esetben a 40%-os kálisólból 50—100 kg-ot vehetünk számításba, mely mennyiséget vetés előtt szántással vagy fogással keverhetünk a talajba.

Végül a vetés okserű keresztülvitelére is ügyeljünk. A vetésnél a vetőmaggal való takarékoskodás szokott a legnagyobb hiba lenni. A vetés mindig sűrű legyen, kat. holdankint a vetés ideje és a mag nagysága szerint 100—140 kg-ot is kell vetnünk.

Ártereiink okszerűbb kihasználása. (Képpel.) Ártereiink leg-

feljebb másodrangú rétet vagy legelőt szolgáltatnak. Mint-hogy évente egyszer-kétszer előnti őket a folyó árja, természetesen gabonafélék vagy kapások termelésére nem alkalmasak. Itt-ott azonban termékeny és a meg-megisméltlődő árvízkor újból iszaptrágyázásban részesülő talajukat jól kihasználják úgy, hogy nemes fűzet telepítenek oda s gondos ápolás árán termelnek olyan fűzvesztőt, melyet a kosárfonó ipar drágán megfizet. Képünk egy ilyen árterben létesített nemes fűztelepet mutat be.

Tiszta, salakmentes bordóilé készítése. Egy olvasónk, Tóth Sándor szőlősgazda azt ajánlja, hogy a mésztejlesztán szűrjük bele a hordóba s erre öntsük a másik hordóban előzőleg már elkészített rézgalicoldatot. Így tapasztalatai szerint tiszta, üledékmentes marad a bordóilé és a permetező nem dugul el.

Árterületen létesített nemes fűztelep.

REUMA
köszvény, csuz,
ischias, zsába es izületi fájdalmak ellen
használjon bizalommal
Reparator bedőrszölést.

A
REPARATOR
évtizedek óta bevált fájdalomcsillapító és
gyógyító szer.

Ara 1 P. 60 f. Minden gyógy-
szertárban kapható. Főraktár:
Kriegner-féle Magyar Korona
gyógyszertár, Budapest, VIII.,
Calvin-tér, Baross-u. sarok

A tejjel való táplálkozás a hosszú élet titka! Régi igazság, hogy a legegészségesebb és legtáplálósabb élelmiszerünk: a tej. Olyan anyagok vannak benne, melyek a fejlődést siettetik és az életenergiát fokozzák. Sőt újabban több adatot gyűjtöttek a természetudósok annak bizonyítására, hogy a tejjel táplálkozó egyének feltűnően hosszú ideig élnek. Metschnikoff orosz tudós sok olyan egyénre hivatkozik, kik száz évnél tovább éltek s akik főképp tejet, tejes ételeket és sajtot fogyasztottak. Bulgáriában több a száz évnél idősebb ember, mint bármely más országban; talán azért, mert itt a jóhurt nevű aludttej és gyümölcs a népnek fő tápláléka. Srom mérnök a Kaukázusban találkozott egy Scapkowski Nikolaj nevű földművelővel, ki már 147 éves, mind-azáltal még ma is dolgozik, mert úgy néz ki, mint egy más hetvenes éves egyén; ő paprikás kukoricakásával és különösen aludttejjel táplálkozik; húst nem eszik.

Kültúrdélután Nagyszénás-Ujpusztán.

A békésmegyei Nagyszénás-Ujpusztán Szent István napján gyönyörű ünnepséget rendezett a Levente-Egyesület. Képünk az ünnepély szereplőit mutatja be.

A szuperfoszfát felhasználása. A szuperfoszfát a gabonaművelésnél, továbbá a cukor- és takarmányrépánál, a repcénél, a máknál, lennél, kendernél szokott leghatásosabb lenni. Hatása átlag 2 évig mutatkozik. Nyirkos helyen ne raktározzuk, mert összecimosodik s így nem sikerül majd egyenletesen elszórni a szántóföldön. Egyéb műtrágyák közül a szuperfoszfát összekeverhető a kálitrágyával vagy a kénsvavas ammoniákkal, közvetlenül a kiszórás előtt a csilisalétrómmal is, de a Thomassalakkal, mészsálétrómmal vagy mésznitrogénnel egyáltalában nem. Ez utóbbiakat a földre se szórjuk ki azon napon, melyen a szuperfoszfátot kiszórtuk, hanem 8—10 napi időközzel. De az istállótrágyával kiszórható egyidőben is. A nyirkos helyen összecimosodott műtrágyát az elszórás előtt a napon szélmentes helyen szárítsuk meg s törjük porrá. Ha műtrágyaszóró gépünk nincs, szórjuk el úgy, mint a vetőmagot szokás. Legjobb szélcsendes időt választani. Jó a kezet bezsírozni s a szemre szemüveget tenni, továbbá rossz ruhát ölteni vetés közben, mert a műtrágya marja a sebet, a szempillát és a ruházatot. Szuperfoszfátból 1600 négyzetöglre (1 kat. holdra) 150—200 kg-ot szokás elszórni; egy magyar holdra 110—160 kg.-ot. Ősziak alá a vetés előtt közvetlenül, tavaszki alá vagy a tél végén, vagy kora kítavasodáskor szórjuk el és a vetőszántás vagy a vetést megelőző boronálás útján keverjük bele a talajba.

A burgonya szártövi fekedése vagy rothadása. Igen gyakran amikor a burgonyabokrok alig érték el fél nagyságukat, növekedésükben visszamaradnak, leveleik halványak lesznek, összeráncosodnak s végül elszáradnak. Ha egy ilyen beteg tövet közelebből megtekintünk, a szára: alján a földtől felfelé 5—8 cm magasságig sötétbarna vagy majdnem fekete színű rothadást észlelünk, ami nem más, mint a baktériumok millióinak pusztítása. E beteg részek nyálkásak, síkosak. Ez a betegség sokszor oly nagy mértékben szokott jelentkezni, hogy a táblákon a növények 50%-a is beteg. Természetesen a beteg tövek semmi vagy csak igen apró gumókat hoznak, ami a gazdának igen érzékeny veszteségeket okoz. A betegség június második felében szokott megjelenni s ha ilyenkor esős az időjárás, akkor terjed és pusztít a legnagyobb mértékben. A korai fajták többet szenvednek e bajtól, mint a későiek. **Védekezés:** 1. Egészesen tiltott gumókat használjunk s azok feltétlenül kiszikkadtak legyenek. 2. Burgonya burgonya után a vetésforgóban sohasem kerüljön. 3. Istállótrágyát ne közvetlenül előtte, hanem legalább egy évvel előbb adjunk a burgonyaföldnek, mert a betegség fellépésének az kedveze. 4. A beteg növényeket pusztítsuk el.

Részletfizetésre, készpénzárakkal! Mikor Sternberg királyi udvari hangszeryáros a — már szállóigévé vált — mottóját kiropentette, sokan gondolkodóba estek, vajjon lehetséges-e az ilyesmi? Megindult az érdeklődők árja a Rákóczi-úti Hangszeralótába s ott zongora-, hegedű- vagy egyéb hangszer, esetleg gramofon-vevő vált belőlük, mikor meggyőződtek arról a csodálatos tényről, hogy részletfizetésre egy fillérrel sem kell többet fizetniük, mintha készpénzzel vásárolnának.

Kétszáz méter mélységben a tenger színe alatt.

A föld felszíne, ahol mi élünk, egy hatalmas tengernek, a levegőtengernek tekinthető. Az ember tehát a levegőtenger fenekén él. Ugyanúgy kifejtett és erős élet van a tenger fenekén is, ha a tudomány még nem is tudta megállapítani, hogy a nagy mélységekben milyen növények, állatok tanyáznak.

A levegőnek súlya van és testünk felületére négyzetcentiméterenként egy kg. súly nehezedik, egy felnőtt embert tehát 15 000 kg. terhel. Ezt az óriási súlyt csak azért tudjuk elviselni, mert minden oldalról gyakorol nyomást a levegő; belülről kifelé is. A föld legmélyebb pontja a Holt-tenger partvidékén van, mélyen a Földközi-tenger színe alatt. A Jeruzsálem fölött a Holt-tenger felé zárandoklók azért panaszkodnak annyit szédülésről, fülzúgásról stb., mert mindig mélyebbre és mélyebbre mennek le s ezáltal a légnyomás erősbödik. Ugyanez történik akkor, ha a tenger mélyébe akarunk leereszkedni, csak hogy itt még a víznyomást is el kell viselnünk. A vérnyomás tíz métermázsánként egy atmoszférával nő, vagyis tíz métermázsánként minden négyzetcentiméterre egy kg.-mal több súly nehezedik. Ez az oka, hogy a búvár magától 36 méternél mélyebbre nem tud leereszkedni. A búvárt a levegő is és a víz is nyomja s a nagy terhet nem tudja elviselni. Ebben a mélységben a legedzettebb ember is csak két percig tud lent maradni.

Az első búváröltöny.

A régi görögök kísérleteztek elsősorban búváröltöny szerkesztésével. Az ő általuk konstruált készülék tulajdonképpen búvársapka volt, egy levegővel töltött fazékforma alkotmány. Ezt a búvársapkát alakította át Halley, az asztronómus (1716) javította Spalding (1775). A XVIII. század végén már harangot alkalmaztak, amelybe levegőt szorítottak. Egy századdal később már csővel látták el a harangot és felülről levegőt pumpáltak bele. Az alul nyitott harang azonban nagyobb mélységeknél nem alkalmazható, mert a harangban levő levegőt a víznyomás összepréseli. Ebben az időtájtban szerkesztették a Scaphander-apparátust, hogy a búvár a harangot elhagyhassa és szabadon dolgozhassék. Ezek az öltönyök bőrből, később gummiból készültek s a fejet egy vaskalapba kellett illeszteni. A fejhez két cső vezetett, hogy az egyetlen friss levegőt kaphasson, a másikon pedig az elhasznált levegőt kilélegezhesse a búvár. Denayrouse 1865-ben ventilációs készülékkel látta el az öltönyt. Az úgynevezett *Aerofort* mint torniszert vitte magával a tengerkutató. Ezzel a készülékkel kis mélységben négy-öt óra hosszág, 30 méter mélységben két óra hosszág lehetett a víz alatt tartózkodni. Nagy haladást jelentett, amikor behozták az acélbomba alkalmazását, mert sürtített levegőt és szénsvavat használhattak s így feleslegessé vált a levegőnek csövön vezetése.

A mélytengeri felszerelés.

Azóta is számosan szerkesztettek búváröltönyöket, de jelentős haladást e téren csak az új német találmány jelent. Landi angol gróf most kísérletezik az irországi partoknál új találmányával, de csupán 85 méter mélységbe tud lemenni. Azt szeretné elérni, hogy a *Lusitánját*, a világháború alatt elsüllyesztett hajót kiemelje. Még tíz évvel ezelőtt is komoly felfedezészámba ment volna Landi gróf találmánya, ma azonban, egy Gall nevű württembergi német mérnök szennációs felfedezése után, találmánya már jelentéktelennek látszik. A német konstruktőr által szerkesztett mélytengerkutató búváröltöny szerkezeti és anyagitka egy kieli gyár tulajdonában van. Ezzel a készülékkel több mint kétszáz méter mélységbe lehet leereszkedni, holott eddig csupán hatvan méterig merészkedhettek. A köpenyben teljesen a föld felszínével azonos légnyomás alatt áll a búvár. A készülék nem gátolja a kutatót abban, hogy dolgozzék s több mint öt óra hosszát maradhat a víz alatt. Bajorországban, a Walchenseen, nem hivatásos búvárok, tudósok is kipróbálták a készüléket és 160 méter mélységbe ereszkedtek le.

Az új felfedezést nemcsak a mélytengerkutatók üdvözölték örömmel, hanem a rendőrség is, mert az új találmány segítségével még a tengerfenéken is lehet nyomozást folytatni, ha valamilyen bűncselekmény üveg kívánja. Annak az ideje már elérkezett, hogy a detektív a levegőben üldözze a menekülő bűnöst, de úgy látszik rövidesen a víz alá, a tenger fenekére is le kell szállnia egy menekülő sikkasztó, betörő vagy csaló — de még inkább az oda elrejtett zsákmány — után.

HASZNÁLATA TÖKELETES VEDELMET BIZTOSÍT:

búza-rozs köüszög; búza-rozs-árpa hópenész; árpalevelcsikoltság és fedett üszög; zab repülő-
üszög; rozs szárüszög és a vetőmaghoz tapadó egyéb káros gombák ellen.

*A Tillantin a vetőmagvak csirázóképességét fokozza; a növényt nagyobb életmű-
ködésre serkenti, miáltal kettős célt szolgál: vetőmagmegtakarítás mellett is nagyobb
terméseredményt!*

A Tillantin az üszögmentes termés biztosítója!

1 kg Tillantin nedvespáccal 12 métermázsa } kalászos vetőmag pácolható.
1 kg Tillantin szárazpáccal 5 métermázsa }

Bővebb felvilágosítással és részletes irodalommal díjmentesen szolgál:

Mezőgazdasági és Ipari Vegyszerek Kereskedelmi Rt.

BUDAPEST, X., HÖLGY-UTCA 11. SZÁM

TELEFON: József 329-03

Sürgőnycim: MEZŐKERT

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Szőlősgazdák figyelmébe.

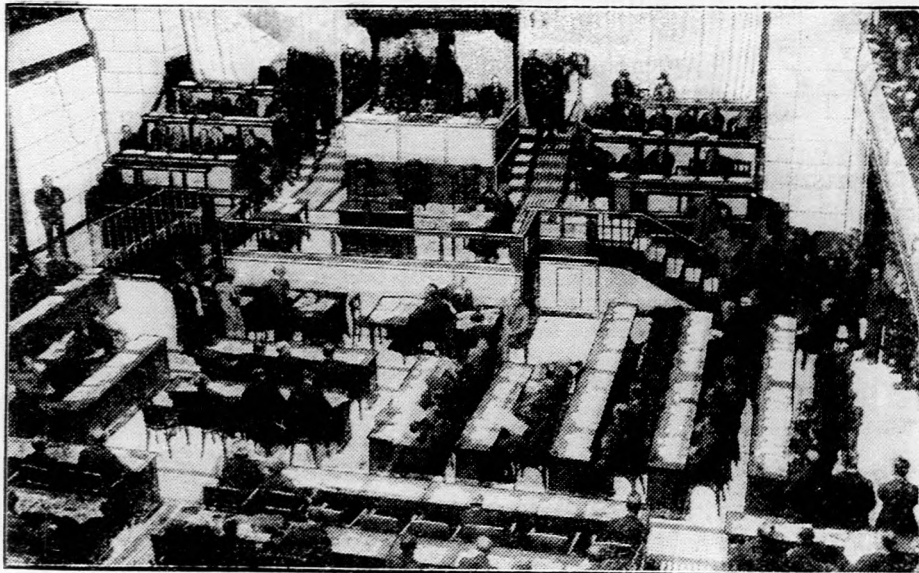
A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ezúton is felhívja a szőlősgazdák figyelmét, hogy a saját termésükből háztartásuk, családjuk által elfogyasztott, valamint munkásaik részére természetbeni járandóság címén kiszolgáltattott boraik után *ötvenszázalékos fogyasztási adókedvezményt igényelhetnek*. Az igények október 10-ig bezárólag bejelentendők. Az igénybejelentés alkalmával igazolandó a szőlőterület fekvési helye és területe, bejelentendő a kedvezményesen fogyasztani szándékolók száma és az a körülmény is, hogy a kedvezmény idejéig termései vagy őborra vonatkozik-e. A kedvezményre bejelentett bormennyiség fogyasztási adója vagy azonnal fizetendő vagy pedig ennek hiányában a bor külön pincében lesz kezelendő.

A soproni sörárpakiállítás és vásár.

A Soproni Mezőgazdasági Egyesület minden év őszén megtartja a sörárpakiállítással kapcsolatos vásárt Sopronban. A vásárt a kiállításra beérkezett sörárpaminták bírálata előzte meg. A bíráló-bizottság a kiállított minták alapján tíz mintát díjazott, melyek közül a nagydíjat, a Soproni Mezőgazdasági Egyesület díszoklevelét a *Petőházi Cukorgyár R.-T. peresztegi bérmezőgazdasága* nyerte, valamint az ötödik, hatodik, nyolcadik s tízedik díjat is. A második díjat, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara díszemléktárgyát *Gyömörei György* intpusztai (Vasmező) földbirtokos kapta. A negyedik díjat *Pfeiffer Ferenc* kincsedpusztai földbirtokos, az ötödik díjat *Mesterházy Ernő* dr. nagygyerezdai földbirtokos, a hetedik díjat a nagyrécei uradalom (Zalamegye) és végül a kilencedik díjat a Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T. balatonszemesi uradalmá.

Több mint hater ezer gazda vette igénybe eddig a FAKSz építkezési kölcsönét.

A FAKSz augusztus 12-én kezdte meg tulajdonképpen érdemleges munkáját, mert ekkor jelent meg a kislakásépítkezési törvény és a minisztériumok kiadták azokat a rendeleteket, amelyek hiánya eddig késleltette a lakásépítési kölcsönök folyósítását. Hogy a FAKSz akciója milyen szép sikerrel jár, legjobban mutatja az a tény, hogy augusztus 12-től szeptember 2-ig 668 községben 6643 gazda vette igénybe az építkezési kölcsönt, amely közel nyolc millió pengőt tesz ki. Valószínű, hogy ez a szám ősz végéig gyarapodni fog, mert minden nap tömegesen küldik be kérvényeiket a jelentkezők.

A Népszövetség ülése Genfben.

Huszonkét külügyminiszter jelenlétében kezdődött meg a Népszövetség szeptemberi ülészaka, amelynek munkájától egész Európa az igazi béke megteremtését várja.

Megkezdődött Baranya megyében a népies szarvasmarhaanyag törzskönyvelése.

Baranya megye közel húsz községében már másfél év óta folyamatban van a kisgazdák kezén lévő simmenthali, bonyhádi szarvasmarhaállomány próbafejése, amelyet fogadalmat tett fejési biztosok egy éven át végeztek a Baranyamegyei Gazdasági Egyesület kiküldötteinek és a járási m. kir. gazdasági felügyelők ellenőrzése mellett. A már egy évnél hosszabb ideje ellenőrzés alatt álló tehéneknek a törzskönyvbe való felvétele céljából történő elbirálása augusztus 29. és 30-án vette kezdetét *Kékesd, Nagypall, Baranyamágócs* és *Kaposszekeső* községekben. A bizottság örömmel állapította meg, hogy kevés kivétellel mindegyik ellenőrzött tehén tejelése elérte a megállapított minimális határt. Sok egyed a viszonylag gyenge takarmányozás mellett is három ezer és négyezeröttszáz liter között mozgó tejszámot adott, úgyhogy ezek közül modern és bőséges takarmányozás mellett számos egyed ötezer- és haterliteres tejelést is elér. Azt is megállapította a bizottság, hogy a megbírált tehének elég jóminőségének a községi bikák színvonala nem felel meg és kívánatosnak jelölte meg jó leszármazású tisztavérű simmenthali bikák beszerzését és használatát, amire egyes községekben a hajlandóság már meg is van.

A termelők paprikaőrlésének új szabályozása.

A földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki az őstermelői igazolvány alapján végzett *paprikaőrlés szabályozásáról*. A rendelet szerint az a paprikatermelő, aki kizárólag saját termésű fűszerpaprikakészleteinek kikészítésével és megőrlésével foglalkozik, amennyiben e körülmények szabályszerűen beigazolja, *iparigazolvány váltására nem kötelezhető*. A termés mennyiségének igazolása végett minden paprikatermelő, aki sajáttermésű és házi szükségletét meghaladó fűszerpaprikát feldolgozni, illetve forgalombahozni kíván, köteles a fűszerpaprikával beültetett terület nagyságát és a várható termés mennyiségét a városi hatóságoknál, illetve a községi előjáróságoknál évente bejelenteni.

Beiratkozás a földművelésiskolákba.

A földművelésiskolákban, ahol birtokosoknak, kisgazdáknak tizenhét évet betöltött fiai két éven át a gazdálkodás minden ágában teljes elméleti és gyakorlati kiképzést nyernek, a beiratások megkezdődtek. A tanév október 5-én kezdődik. A teljes ellátásért, lakás, fűtés, világítás, mosás, élelmezés és egyéb díjak fejében a tanulók évente összesen 300 pengőt fizetnek. Bővebb felvilágosítást nyújtanak a *békéscsabai, hódmezővásárhelyi, jászberényi, karcagi, kecskeméti, kehidai, nagykállói, pápai, somogyzentimrei* földművelésiskolák igazgatóságai és a magyar királyi kisgazdaképzőiskola igazgatósága (Csermajor, u. p. Vitnyéd).

Szikjavítási kísérletek a szarvasi gazdasági tanintézetben.

A szikes talajok javítását, az alföldi gazdálkodás egyik legégetőbb problémáját, teszi beható kísérletezés tárgyává a szarvasi középfokú gazdasági tanintézet. A 465 holdas tan gazdaság szikes részletein a Földtani Intézetrel és a szegedi Talajtani Állomással karöltve, sokoldalú szikjavítási kísérletet állít be. Kipróbálásra kerülnek az összes eddig ismert szikjavítási módok az időközbeni újításokkal együtt. Különleges javítási eljárásukkal, az úgynevezett *digózással*, a szarvasiak már sokszáz hold sziket tettek jó termővé. Növénytermelési és műtrágyázási kísérletek egészítik ki az iskolának a környék, valamint a távolabbi vidékek gazdaközönsége érdekében kifejtett munkáját.

Hatvanhárom és félméteres gerelydobás.

Schiokat német atléta 63 m 66 cm-es dobással új német rekordot állított fel a gerelyvetésben. A német atléta ezzel a teljesítménnyel a világ legjobb gerelyvetői közé emelkedett s ha ezt a formáját megtartja, komoly szerepet játszhat a jövő évi amsterdami olimpiászon.

Beiratások a szarvasi középfokú gazdasági tanintézetbe.

A szarvasi középfokú gazdasági tanintézetben a beiratások október hó 1—5-ig lesznek. Előzetes jelentkezéseket az igazgatóság elfogad. Öt középfokú osztályt végeztek az intézet II. évfolyamára különbözeti vizsgával vétetnek fel, melynek letétele december hó 31-ig kötelező. A vizsgára előkészítést az intézetben nyernek. Beiratkozásnál négy középfokú osztály sikeres végzését, egészséges, ép testalkatot kell igazolni, továbbá azt, hogy a szülő földbirtokkal vagy bérlettel bír, vagy hogy a jelentkező ilyennek várományosa.

Vámmérséklés Csehországban a magyar tenyészállatokra.

A cseh-szlovák kormány az Ausztriából és Magyarországból importálandó tenyészállatokra nézve ugyanazt a vámmérséklést engedélyezte, melyet Svájcjal szemben biztosított. Ez a vámmérséklés a tenyészbikákra és tenyészteheneke vonatkozik, melyek a simmenthali fajtához vagy a borzderes fajtához tartoznak. A mérséklést vámmellett kezelik a importált marhákat, ha az illetékes mezőgazdasági tanács igazolja s az igazolást az illetékes állatorvos megerősíti, hogy az osztrák, illetve magyar marhalevel adatai a valóságnak megfelelnek s tényleg a megjelölt fajhoz tartozó tenyészállatról van szó.

Rothermere lord százezer pengős adománya. Rothermere lord, az angol újságkirály páratlan céltudatossággal folytatta magyarbarát munkáját e héten is. Az ő szavára felfigyel a félvilág és az ő szava keményen hirdeti, hogy Trianonban olyan bünt követtek el a győztesek, amelyet orvosolni kell, nemcsak Magyarország, hanem Európa érdekében is. Természetes, hogy a magyarság meleg halálával, szeretettel övezi e nemes lord alakját s egyesek és testületek egész sereg levéllel sietnek üdvözlésére. A milliós köszönőirat után most kapta meg a székesfőváros díszes albumba kötött s iparművészi kazettába helyezett üdvözlőiratát és az aranytollat, *Sípocz Jenő* dr. polgármester meglehangú levele kíséretében. Rothermere lord azonban nemcsak harcol a revízióért, hanem segíti anyagilag is azokat, akiket elűzött otthonából a megszállók terrorja. Százezer pengőt adományozott arra a célra, hogy a *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* adjon gyorssegélyt a menekülteknek. A *TESz*, a százezer pengőt 25-én kezdi meg szétosztani. Aki tehát igényt tart segélyre, nyújtsa be idején kérvényét a *TESz* elnökségéhez (Mérleg-u. 2.), feltüntetve nevét, foglalkozását, korát, családi és anyagi viszonyait, amelyeknek valódiságát a közhatóságokkal kell igazoltatni. Eredeti okmányt nem kell csatolni a kérvényhez.

Éhségstrájkot kezdtek a kommunisták, akiket mostanában vittek be a budapesti főkapitányságra. A huszonnyolc kommunista az egyik reggel, mintha összebeszéltek volna, visszautasította a reggelit s a csajkákat érintetlenül adták vissza. A dolog azonban nem volt túlságosan komoly. Mikor már nagyon kezdett korogni a gyomruk s látták, hogy e réven úgysem tudnak szabadulni, megszüntették az éhségstrájkot s ugyancsak igyekeztek pótolni az elmulasztottakat.

Az óceánrepülők fekete hete. Az óceánrepülésekről gyászkeretben kellene megemlékezni ezen a héten. Két repülőgépet is elnyelt a zöld hullámsír. Az «Old Glory»-t, amely büszkén röppent fel Newyorkban *Berthaud* és *Hill* pilótákkal és egy *Payne* nevű utassal, hogy Rómába repüljön, és a «Sir John Curling»-ot *Tully* és *Melcalf* pilótákkal. Ezeket a repülőket harmincegy gőzös kutatta eredménytelenül. A «Detroit büszkesége» a héten is diadalmasan folytatta világkörüli útját. Karachi, Aahabad és Rangoon érintésével Hongkongig repült. Az óceánrepülések margójára tartozik az a fekete statisztika is, amelyet a héten állítottak össze. Május óta huszonegy repülő tűnt el...

Életfogytiglani fegyházra ítélték a jakabszállási plébános gyilkosát. *Schmidt* Ferenc kereskedő az elmúlt év májusában az oltár előtt misézés közben agyonlőtte *Magyar György* jakabszállási plébánost. A gyilkost a kecskeméti törvényszék tizenhárom évi fegyházra ítélte, amit a héten a tábla *életfogytiglani fegyházra* emelt fel.

Megünneplik a Rákóczi-induló szerzője halálának centenáriumát. Április 27-en volt száz éve, hogy *Bihari* János, a híres cigánykirály, a Rákóczi-induló és egyéb nagyszerű zenei alkotások szerzője meghalt. Az Országos Rákóczi Szövetség most október és november hónapban készül országsszerte megünnepelni az utóéletetlen magyar hegedűművész emlékét.

Egy szikra : harmincezer pengő. Egy mozdonyból kipattanó szikrától lángot fogott *Kondoros* mellett a *Geist*-féle uradalomban az összehordott zabtermés. A sokszáz mázsa gabona teljesen elpusztult. A mintegy harmincezerpengős kár a biztosítás révén megtérül.

Hercegnő és szabó házassága.

Nateline orosz hercegnő, *Alexandrovics* Pál nagyherceg leánya, Párizsban férjhez ment *Lucien Lelong* szabóhoz. A 21 éves hercegnő eddig elárúsított volt *Lelong* üzletében. Atyját, aki II. *Sándor* cár fia volt, 1919-ben lötték agyon *Pétervárott* a kommunisták. Mostohatestvérét a svéd király egyik fia vette el. A párizsi szabó ugyancsak jó családba nősült.

A világ legjobb Harmonikái, Hegedűi, Citerái, Harmoniumjai, Beszélőgépei, Cimbalomjai, Trombitái, továbbá az összes Hangszerek itt a gyárban kaphatók. — Iskolai, dalárdai, egyházi Harmonikumok részletre is. —

Romlott hangszereket művésziessé javít. Legjobb húrok. Árjegyzéket ingyen küld:

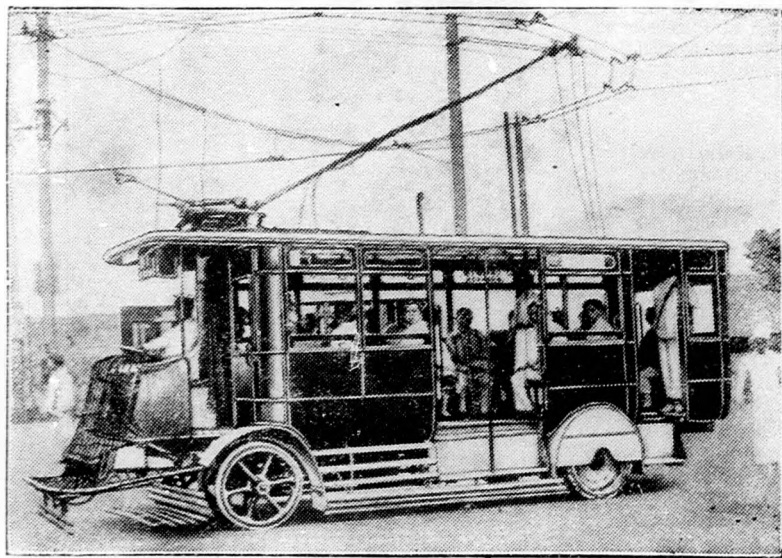
MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szabadalmazott hangszergyára Budapest, VIII., Rákóczi-út 71.
Levente és egyéb zenekarokat szakértően szerel.

Magyarok halála Sztambulban. A sztambuli magyar követség néhány tisztviselője a közelmúlt napokban egy kisebb bárkán *Szirkedzsiből* kirándult a Herceg-szigetekre. *Feuer Begere* táján vihar tört ki, a bárka felborult s utasai a tengerbe fúltak. Az áldozatok a következők: *Kremnitzky* Resző irodaigazgató, *Kattauer* Vilmos díjnok és neje, *Geiger* Éva gépirónő és egy tizenhétéves fiatal leány, aki csak pár nappal ezelőtt érkezett Magyarországból. A szerencsétlenség színhelyére érkezett *Selam* hajó már csak a bárkást tudta megmenteni.

Hat hónap az anyós jobbszeméért. Tavaly nyáron egy kis nézeteltérés támadt *Bátori Gyula* kéményseprő vállalati üzletvezető és anyósa, öz. *Dunajszky Jánosné* között. Szó-szót követelt, tettelegességre került a sor s vőm uram bizony kiütötte anyósa jobbszemét. Most felett ezért a törvény előtt *Bátori Gyula*, akit a budapesti törvényszék súlyos testi sértés vétségéért hat havi börtönnre ítelt. Az ügyész súlyosbításért, a vádlott enyhítésért fellebbezett.

Megtámadta és súlyosan megsebesítette egy gólya. *Dittmann* Johann német földmunkás kutyáját megtámadta egy szárnyszerű, hatalmas gólya. A kutya vonítva menekült a gólya elől, amely most már *Dittmann* támadt neki. A megvadult gólya csőrével huszonötcentiméteres vágást mért az arcára úgy, hogy a földmunkást kórházba kellett szállítani.

Egy világtalan fiatalember világitóan szép, ragyogóan példás hőstetteről jött hír a *Fehérkörös* mellől, *Gyulavárról*. Úszni tanult egy „látó” leány, a tizenhétéves *Erdődi Zsuzsanna*. Elkapta a víz sodra, a folyó közepére került, elvesztette a lélekjelenlétét s fuldokolni kezdett. A parton álló asszonyok nem tudtak segítségére sietni, de meghallotta kétségbeesett sikoltozásait *Kiss Illés*, a világtalan tizenhét éves ifjú. Meghallotta és gondolkodás nélkül a habokba vetve magát, a hang után a *Zsuzsihoz* úszott és kimentette. Az életmentés a látó embernek is érdeme; mennyivel nagyobb a kis világtalan *Kiss Illésé*, akit kitüntetésre terjesztettek fel.

Sinnélküli villamos Kínában.

Sanghaiban, Kína legjelentősebb kereskedelmi göcöntájában, a sínek lefektetési költségeinek megtakarítása végett sinnélküli villamoskocsit járatnak. Az újszerű villamos kitünően bevált.

Méreg, golyó, fejsze. Megdöbbenő a gyilkosságok krónikája. A világ minden tájáról érkeznek hírek borzalmas gyilkosságokról, a magyar Erdélyi szakadékkba dobja, megmérgezi feleségét, egy *kopenhágai* diák agyonlőti a szeretőjét, a spanyol rablógíykos fejszével veri agyon áldozatait, az amerikai olasz munkás revolverrel végzi ki a családját! *Eschner* Christianson, a húszéves diák örültségi rohamában orozva agyonlőtte *Johnson* bankigazgató feleségét. *Vigóban* egy ismeretlen rablógíykos fejszecsapással végezte ki a spanyol orvost és annak nővérét, sőt életveszélyesen megsebesítette az orvos nejét is. Az amerikai Youngtownban egy munkanélküli olasz munkás rálőtt a feleségére, három leányára, három unokájára, végül súlyosan megsebesítette a menyét. Méreg, golyó, fejsze, vér, gyilkosság mindenütt, amerre csak nézünk.

Három halottja volt Newyorkban egy ügyvédi tanácskozásnak, amelyen öten vettek részt. Az egyik tárgyaló fél, nyilván anyagi okok miatt, olyan izgatott lett, hogy őrlőgöngyit kezdett s revolverrel támadt társaira. Két ügyvéd, hogy a golyótól meneküljön, kiugrott az ablakon. Le az utcára, a kilencedik emeletről. Szörnyethaltak. A harmadik a lift felé próbált szökni, de útközben elérte az őrlőgöngy s agyonlőtte. A gyilkos, miután negyedik társát is súlyosan megsebesítette, elmenekült. Mindez pillanatok alatt játszódott le s a rendőrség még azt sem tudta megállapítani, hogy voltaképpen miért történt ez a borzalmas tömeggyilkosság.

Élethalál harc az álarcos rablókkal. *Katona* József gyömrői gazda az elmúlt csütörtökön éjjel tetten ért három álarcos rablót, akik az egyik szobájában nagymennyiségű fehérneműt és ékszert csomagoltak össze. Élethalál harc kezdődött a gazda és a rablók között, akik *Katona* Józsefet leütötték és elmenekültek. A csendőrség másnap reggel kézrekerítette az álarcos rablókat *Becs* János 30 éves tehenész és két fiatalok között, akiket letartóztattak.

Lezuhant egy pesti ház tetőzete Divat most Pesten a régi házakat megnagyobbitani — felfelé. Főlemelik a háztetőt s az öreg falakra ráhúznak még egy emeletet. Ez történt a Szabolcs-utca 7. szám alatt is, ahol azonban rosszul végezték a munkát s az egész tetőzet, valamennyi gerenda lezuhant az udvarra. A borzalmas robajjal lehulló tetőzet, szerencsére, nem oltott ki egy emberéletet sem, de egy súlyos és három könnyebben sérült áldozata azért volt a házbeomlásnak. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy felelőségre vonják a katasztrófa előidézőit.

Zoológusok nemzetközi kongresszusa Budapesten. A Nemzeti Múzeum dísztermében vasárnap délelőtt nyitották meg a tizedik zoológiai kongresszust, amelyre közel hatszáz tudós és természetbúvár érkezett a világ minden részéből Budapestre. A zoológusok kongresszusát *Horváth* Géza műzeumi igazgató-őr nyitotta meg. Nagy beszédet tartott *Klebensberg* Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter. Ezután a kongresszus napirendjének tárgyalására tértek át a zoológusok. A nemzetközi zoológiai kongresszus minden résztvevője, akik résztvettek a tihanyi biológiai-intézet felavatásán, megkoszorúzták Balatonfüreden azt a fát, amelyet a nagy hindu költő, *Rabindranath Tagore* ültetett el ott. A zoológusok kongresszusa hatalmas programot bonyolított le a héten. Volt olyan nap, amikor ötven előadást is tartottak különböző szakosztályokon.

Kérjük saját érdekében olvassa el figyelmesen az alábbi esetet: *Basa* János, *Pallavicini* György őrgróf szemcsei uradalmának intézője, a sertéseket, hogy a ragadó száj- és körmőfáját kikérüljék, naponként két százalékos Lysoform-oldaton át hajtatta ki a legelőre, illetve egy lapos ládát megtöltött két százalékos Lysoform-oldattal és a sertések azon gázoltak át, amikor kihajtották őket. Az állatok eközben ittak is a Lysoform-vízből és ez nemcsak, hogy meg nem ártott nekik, hanem még a sertésvész is elkerültük, amely pedig ugyanakkor a szomszédban rettenetesen dühöngött és igen sok áldozatot szedett. Az intéző azóta a mostlébba naponta egy százalékos Lysoform-oldatot öntött és amióta ezt csinálja, az uradalomban nem fordult elő sertésvész. Példáját igen sokan követték és rengeteg elismerő levelet kapunk állandóan, hogy a Lysoform a sertésvész ellen milyen kitűnő óvszernek bizonyult.

Hol van a legtöbb vasút? Az egész világ vasútvonalának hossza több, mint kilencszázezer kilométer, abból csaknem négyszázezer kilométer az Egyesült-Államok területére esik s az Egyesült-Államok minden egyes lakosára mintegy hatszorta olyan hosszú vasúti vonal jut, mint a világ többi országainak lakosaira. Ez a rendkívül gazdag vasúti hálózat segítette elő elsősorban, hogy az amerikai államok annyira elhagyták Európa egyes államait ipar, kereskedelem, általában a gazdasági élet szempontjából. Az Egyesült-Államoknak nemcsak nagy a vasúthálózata, hanem ez a hálózat gazdaságosan van megépítve, vagyis a főcél az, hogy a vasúttal segítségével a legfontosabb ipari helyeket összekössék a legrövidebb úton s ezáltal az ipari és mezőgazdasági termékek rövid idő alatt és olcsón legyenek szállíthatók. Érdekes körülmény, hogy újabban kisé megakasztotta a vasúttal fejlődését az autófuvározás fejlődése, de ez csak időleges jelenség lesz, mert nagy távolságokra még mindig előnyösebb a vasúton való szállítást. A másik veszedelmes konkurrencia, a repülőgépekkel való szállítást, még jóformán csak a kezdet kezdetén van.

Rémdráma Niederwöllrichben. Niederwöllrichben (Németország) az elmúlt vasárnap Claus Henrik volt rendőr örültségi rohamában agyon akarta löni a szüleit. Wille főhadászt, aki több társával le akarta fogni, agyonlőtte a dühöngő ember. Ezután bement a házba és eltörölte magát. A helyszínrre érkező rendőrök golyózáporral fogadták. A rendőrök páncélautó géppuskával és kézigránáttal ostromolták meg a házat és a lövöldöző örülte, aki azt kiabálta, hogy ő Tell Vilmos, kézigránáttal hallgatták el. Az ostromnál négy rendőr és egy rendőrtiszt megsebesült.

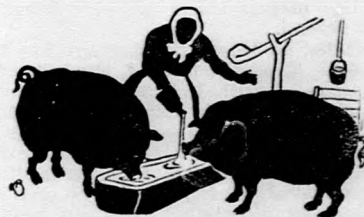
Örvenerer hajléktalan család Keletgaliában. A lemergi vajdaságban az elmúlt héten borzalmas árvíz pusztított. Az inavica, dolinai, tluacsti, kestzewi, stanislaui kerületben örvenerer felül van azoknak a családoknak száma, akik mindenüket veszítve, hajléktalankká váltak. A lengyel kormány nagyszabású segélyezési akciót indított.

Felavatták a tihanyi élettani-intézetet. Nagy ünnepet ült a magyar kultúra Tihanyban, ahol az elmúlt héten felavatták a magyar királyi biológiai (élettani) kutatóintézetet. Az avatóünnepség fényét és súlyát emelte a kormányzó, Anna kir. hercegné, József és József Ferenc kir. hercegek, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter részvétele s az előkelő vendégek sorában ott voltak Rott Nándor megyéspüspök, Bárdos Remig főpát, Bernáth István felsőházi tag, Héjy Imre, Csöngedy Gyula, sokorópátkai Szabó István képviselők és mások. A kultuszminiszter üdvözlő szavaira a kormányzó mondott magasszárnyalású avatóbeszédet. «Az élni akaró magyarság ma termelőmunkájával és kulturumkájával tesz a maga erejéről és életrelvőségéről tanúságot!» — állapította meg a kormányzó s ezután Hóman Bálint vette át magvas beszéddel az intézetet, amelynek jelentőségét Hankó Béla dr. és Verzár Frigyes dr. méltatták.

A negyvenhatos hősök emléksobrát a közeli napokban leplezte le József kir. herceg Szeged-Alsótanyán. A tábortól misével kezdődő nagyszabású ünnepségen a kormányzót Máderer János honvédtábornok képviselte s ott volt Glattfelder Gyula csanádi püspök vezetésével az Alföld igen sok előkelősége.

Nincs többé sertésuész

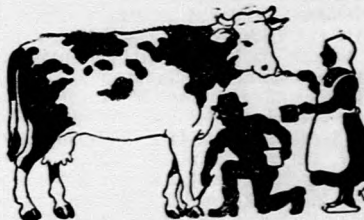
ha a sertések ivóvizébe és moslékjába hetenként
legalább háromszor két evőkanál Lysoformot önt.

Lysoform

Nincs többé száj- és körömfájás

ha a szarvasmarhák száját és hőrmét hetenként
legalább háromszor kétszázalékos Lysoform-
oldattal ecsetel, vagyis félliter vízbe egy evő-
kanál Lysoformot kell önten.

Lysoform

Nincs többé baromfikolera

ha a baromfiak ivóvizébe hetenként legalább
háromszor egy pár csepp Lysoformot önt.

Lysoform

Kérje még ma: „A fertőtlenítés a gazdaság-
ban” című, nagyon tanulságos füzetünket, melyet a
„Vasárnap” minden olvasójának díjmentesen megküld

Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyár Rt., Újpest.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában,
hangya-fiókban.

TANÁCSADÓ

Kérdés. 1. Mikor kell kiszórni a műtrágyát az őszi gabona alá? 2. Mikor vessek a Tillantinnal pácolt magot? (M. I. Balatongyörök.) — **Felelet.** 1. A szuperfoszfátot közvetlen a vetőszántás előtt kell elszozni és beszántani. Homoktalajon elég lesz beboronálnia vetés előtt. 2. A Tillantinnal pácolt mag azonnal elvethető, de szükség esetén még hónapokig is eltartható a hatás csökkenése nélkül.

Kérdés. Mivel lehet kitisztítani fehér asztalterítőtől a tinta-foltot? (B. J. Rinyaujak.) — **Felelet.** Citromos tejjel kenje be, majd langyos vízben mossa ki a foltos terítőt.

Kérdés. Lehet-e szőlőtökébe epret ojtani? (I. I. Esztergom.) — **Felelet.** Nem.

Kérdés. Hogyan lehet az esőköpenyről ruhára tapadt gumit eltávolítani? (B. I. Máhomfa.) — **Felelet.** Benzines vagy éteres ronggyal kell megdörzsölni a foltos helyet, majd jó erősen kell kikéfélni.

Kérdés. 1. Hogyan kezeljem a szuperfoszfát műtrágyát? 2. Mikor szórjam ki a szuperfoszfátot? 3. Lehet-e csutkás földre szórni és mikor ajánlatos? 4. Hány kilogrammot szórjak egy magyar holdra? (Ifjú O. P. Mezőberény.) — **Felelet:** 1. A szuperfoszfát az elszozásig száraz helyen tartandó, hogy össze ne esomósodjék. 2. Ha öszi vet a földre, akkor közvetlenül a vetőszántás előtt szórja szét, hogy a szántás által a talajba keveredjen. 3. Réa lehet szórni a csutkás földre is. Ha tavaszt akar vetni földjébe, akkor a tél vége felé vagy a kítavasodás kezdetén szórja ki az ősszel mélyen megszántott földre és a vetés előtt boronálja be. Lehet vetni azonnal a kiszórás után is. 4. Egy magyar holdra 120—160 kilogramm szuperfoszfátot szokás elszozni.

Kérdés. 1. Milyen előképzettségre van szüksége a pályafelügyelőnek? 2. Ki lehet útmester? 3. Van-e útmesteri gyakornok? (I. I. Esztergom.) — **Felelet.** 1. Négy polgári iskolai osztály elvégzése. 2. Állami útmester csak kiszolgált katona lehet. Törvényhatósági útmesterek közé azonban — ha van üresedés — az alispán bárkit felvehet. Különösebb előképzettség nem szükséges. 3. Nincsen.

Kérdés. Kiket vesznek fel a budapesti vegyesdandár altisztképző iskolájába? (B. I. Jászberény.) — **Felelet.** Ilyen altisztképző nincs. M. kir. altisztképző iskola van Jutason (Veszprém megye) és Kőszegen. Ide az elemi iskolai négy osztálya, illetőleg a polgári iskola elvégzése után veszik fel a növendékeket. Irjon az iskola igazgatóságához.

Kérdés. Mikor volt a «Repülők tárgysorsjátéka» házasa? (V. I. Mohács.) — **Felelet.** Még nem tartották meg, elhalasztották november 5-ikére.

Kérdés. 1. Hol van az erdői iskola? 2. Kapható-e erdői tankönyv? (H. L. Nagyrdkos.) — **Felelet.** 1. Esztergomban. 2. Igen, címe: A vadőr, ára 11 pengő 70 fillér; utánvétellel 25 fillérral több. Megrendelheti kiadóhivatalunkban.

Kérdés. 1. Hol kapható a golyóscsapágyas szekértengely? 2. Lehet-e hozzá használni a régi kereket? 3. Hová kell írni fajbaromfiakért? 4. Mikor osztják ki a fajbaromfiakat? (G. K. Ostoros.) — **Felelet.** 1. Még szabadalmazás alatt áll a golyóscsapágyas szekértengely és így csak egy-két hónap múlva lesz kapható a kereskedésekben. 2. Átalakítással. 3. A Baromfitenyésztők Országos Egyesületéhez; Budapest, IX., Üllői-út 25. 4. Ebben a hónapban.

Kérdés. 1. Ki lehet tengerész? 2. Lesz-e felvétel a közel jövőben a postához? (A. F. előfizető.) — **Felelet.** 1. Magyar tengerészeti akadémiánk jelenleg nincs. A fiúmai akadémia az olaszoké. Ide az olasz nyelv tudásán kívül, rátermettség és legalább négy középiskola elvégzése szükséges. Nálunk csak folyami hajószísi tanfolyam van Budapesten. Ehhez, érettségi és egy évi hajógyakorlat szükséges. A m. kir. folyamorséghez ellenben felvesznek bárkit, aki 21 éves elmúlt, büntetlen előéletű. Most épen lehet jelentkezni Budapesten, III. Laktanya-utca 33. sz. alatt a folyamorségi lak-tanyában. 2. Valószínűleg.

Kérdés. 1. Ártalmas-e az egérméreg a baromfiakra? 2. Hogyan irtsam az egereket? (id. M. I. Tahi.) — **Felelet.** 1. Az egérméreg (sztrichnines búza) természetesen mérgező a baromfiakra is. 2. Ezért inkább azt ajánljuk, hogy kertjében szénkéneggel irtsa a pocokkat. Bizonyos napon tapossa be a pocoklyukakat. Amelyik másnapra nyitva lesz, abban pocok lakik. Ebbe öntsön öt gramm szénkéneg s azután erősen tapossa be. A szénkéneg elpárolgásából keletkező gáz megöli a pocokot. A szénkéneg azonban robbanó szer, tehát közelében pipálni vagy gyújtót gyújtani, tüzet rakni nem szabad. A szénkéneg az állami szénkéneg raktárakból szereshető be, honnan a szőlőgazdák is kapják a filloxera irtására.

Kérdés. 1. Lehet-e rádiókészülék otthon készíteni? 2. Van-e a rádiókészítéskönyv? (B. S. Somogyvisonta.) — **Felelet.** 1. Lehet. 2. Van, ilyen például Horváth: Rádióamatőr, ára 4.90 pengő, utánvétellel 25 fillérral több.

Kérdés. Kapható-e a «Bastille ostroma» című regény? (Ifjú T. I. Belvárd.) — **Felelet.** Nem kapható.

Kérdés. Mivel lehet a macska bolhát kiirtani? (M. I. Somogyvár.) — **Felelet.** Macskák bolhát lehet irtani rovarporral való behintés vagy az újabban forgalomba hozott Fly-Tox nevű szerrel való bepermetezés (szőrök közé) útján. Mindkettő drogériákban kapható.

TRÉFÁK

Takarékosság.

— Ha fáj a fogad, miért nem húzod ki?
— Már csak megvárom a búcsút, majd — kiütik akkor.
(Beküldte Papp József Ujfehértőről.)

Szórakozottság.

Orvos: Tehát nem fáj semmije?
Kísasszony: Nem.
Orvos: Az étvágya jó?
Kísasszony: Ó igen.
Orvos: Aludni is tud?
Kísasszony: Tudok.
Orvos: No, mindjárt írok fel valamit, amittől mindez el fog múlni.
(Beküldte Domby Lajos Alsószuháról.)

Férfiak egymás közt.

— Te, képzeld, ismerek egy asszonyt, élő nagy bajusza van neki.
— Hogy-hogy?
— Mert a férjét Bajusz Lajosnak hívják!
(Beküldte Jeney Sándor Kissoltról.)

Jó tréfa.

Leány: Mama kérem, ne tessék a szomszédnáknak semmit sem kölcsönözni, mert nagyon nehéz rajta megvenni.
Anyá: Igen, én már sokszor elengedtem neki, hogy csak el ne — vesszen.
(Beküldte Papp István Kiskundorozsmáról.)

A rostélyos.

Veisz úr meg volt hiva Schvarcékhöz ebédre. Két szelet rostélyost tálnak fel. Schvarc kivieszi a nagyobbikat s a kisebbiket Veisznek hagyja. Azt mondja reá a Veisz:
— Neked igazán nincs semmi nevelésed; ha neked vendéged van, akkor megvárhatod, míg az vesz; hátha én vettem volna a nagyobbik darabot?
Azt feleli reá a Schvarc:
— Ne mondd. Az én helyemben te melyiket vetted volna ki?
— Mindenesetre a kisebbiket — feleli Veisz.
— No hát, akkor mit akarsz? Most is az jutott neked!
(Beküldte Végel János Mélykáttról.)

A szegyenben maradt leánykérő.

A fiatal ember: Most elmegyek és felakasztom magamat.
A leány: Ahogy akarod! De légy szives, menj messzire, mert a papa nem szereti, ha itt lógsz a ház körül.
(Beküldte ifj. Rencsicsovsky István Debrétéről.)

Az aranyhalak.

Az uraság: Pista, adtál friss vizet az aranyhalaknak?
Az új inas: Nem, nagyságos úr. Még nem itták ki a tegnapi.
(Beküldte Juhász József Kiskunfélegyházáról.)

**Ha nagyobb és biztosabb
termést akar,**

rendeljen eredeti

**hatvani nemesített
búza- és roz-**

vetőmagot

**a Hatvani Növénynemesítő
r. t.-nál, Hatvan.**

REJTVÉNYEK

1. Betű- és szórejtvény.

6 i $\frac{t}{g}$ r elme e e e
(d = t) e e e

(Beküldte ifj. Mentés Miklós Fertőszergényből.)

2. Számrejtvény.

- 10, 1, 9, 15, 27, 22. A «Vasárnap» előfizetői szokták kapni.
5, 7, 15, 11, 10, 7, 18. Rádió nincs enélkül.
25, 3, 17, 24, 12, 6. Isten tüzes esővel pusztította el.
2, 8, 26, 84. Tengeren jár.
20, 18, 4, 19, 28. Szerencsétlenségeknél van.
16, 22, 23, 21, 13. A betegekhez jár.
14, 4, 11, 90, 11, 13. Iparos.
1—28. Egy olasz közmondás.

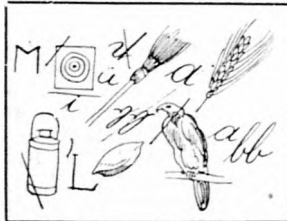
(Beküldte ifj. Csontos György Szarvasról.)

3. Szórejtvény

Olasz — olasz
német — német
szerb — szerb
oláh — oláh
magyar —

(Beküldte ifj. Baticz Kálmán Szabadhidvégről.)

4. Képrejtvény.

(Beküldte Korogyi Ilona Szentestéről.)

5. Szórejtvény.

A „Vasárnap” jzszj o o
o o

(Beküldte Szabó Dávid Kiskörösről.)

6. Szórejtvény.

aszú Balaton

(Beküldte Tornóczki Mihály Sióagárdáról.)

7. Betű- és szórejtvény.

cs + e

(Beküldte Hinschitz Mihály Mócsáról.)

8. Szórejtvény.

36 éves nagybátya (—i)

(Beküldte Molnár István Nagypatról.)

9. Betű- és szórejtvény.

3 P 20 f lu lu lu
lu lu lu

(Beküldte Tari József Visz-
nekről.)

10. Pótlórejtvény.

—ag —z —ár
—lom —ák —ár
—ól —tt —lom
—pern —év —ebe

(Beküldte László József Put-
nokról.)

11. Betű- és szórejtvény.

Pengő H Misi T Balaton K

(Beküldte Kellár Ferenc Sárszentmihályról.)

HISZKÖCH KÁLYHAVAL FÜTENEK
ALAPITVA 1899
TELEFON 208-69
KÖCH JENŐ KÁLYHAGYÁRA
BUDAPEST, VI. SZONDY U. 53.
VIGAN-PIPAL-A-JÓ-ÖREG

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 41-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: **Ki kutyával játszik, bot legyen kezében.**
2. Betűrejtvény: **Latintanár.** 3. Pótlórejtvény: **Más kárán tanu. az okos.** 4. Szórejtvény: **Gyopár.** 5. Szórejtvény: **Utolsó kenett**
6. Névrejtvény: **Sióagárd.** 7. Kockarejtvény:

A	r	a	d
r	ó	k	a
a	k	a	r
d	a	r	u

8. Képrejtvény: **Kereszténység.** 9. Betű- és szórejtvény: **Párizsban huncut a lány.** 10. Szótágrejtvény: **Hazádnak rendületlenül.** 11. Szórejtvény: **Hintó.** 12. Betű- és szórejtvény: **Szeress, hogy szerettedél.** 13. Betű- és szórejtvény: **Százesztendő jóvendőmondó.** 14. Szórejtvény: **Éjfél előtt.** 15. Betű- és szórejtvény: **Ünnepek után.** 16. Szórejtvény: **Napfény.**

Megfejtették: Mucza Zoltán, Berecz István, Aracs Sándor, Barnok Manci, Menkü István, Páris Dezső, Giebitz Márton, Hajós István, Szekeres Imre, Juhász János, Kulifay Csöme Margitka, Csomag Dániel, Gombár István, Túrós István, ifjú Mészáros József, Kiss Péter, Szabó István, Hoczka József, Kalmár József, Lázár Mihály, Studinger Erzsébet, Fánecsk János, Tarnóczay János, ifjú Kálmán Ferenc, Kisszsepi Dankó Károly, Világi Imre, Debrődi Mária, Molnár Zsuzsika, Kustra Vince, Gróf József, Sulák Sándor, Kucsma Irénke, ifjú Babinszky Pál, Berta Ferenc, ifjú Törzsök István, Komáromy István, Wessely Mihály, Jeney Sándor, Varga Lajos, Kollár Irén, Sinkó Ferenc, Levente Egyesület Cs., Csepő Lajos, Kovács Ferenc, Dobó Lajos, Barta Sándor, Matics István, Talpai Juliska, Tokaji Károly, Palkó István, ifjú Lipták Ferenc, Endrődy Zoltán, Borhy Ilonka, F. Nagy Ilonka, Ley Béla, Bohács János, Eperjesi András, Abent Ferenc, ifjú Borics László, B. Kovács Sándor, ifjú Tajti Ágoston, Dani Zoltán, Szabó Sz. János, Sólyom Ernő, ifjú Szarvas Mihály, ifjú Rakk István, ifjú Derzsy János, Nagy Margit, Balogh Julia, Kis József, Pletser Nándor, Gere Ferencné, Bakó Lajos, Bencsura Imre, ifjú Porubjanczyk István, Vörös Franciska, B. Tóth Sándor, Almási Pál, Szabó Béla, Soltész Rudolf.

Jutalomkönyvet nyertek: **Dobó Lajos (Ötömös), Kucsma Irénke (Abaujszántó), Kollár Irén (Hird), Mucza Zoltán (Uj-szász), Berecz István (Kunágota).**

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Hófehér galamb. Ezek a versek még nem közölhetők, de máris sok figyelemreméltó szép gondolatot és érzést találtunk bennük. Küldjön másokat, reméljük, azok között találunk közölhetőt. — **S. F., Peremarton.** *Vizimalom* című verse igen kedves, jóízű, de egy-egy sora még csiszolásra szorul. Javítsa át s küldje be újra. Közölni fogjuk. — **P. F., Kereszend.** Ez a verse nem közölhető. Kíváncsiak vagyunk többi versére, mert ebből is a népdal üdőségét érezzük ki. — **Sz. B. K., Kísújszállás.** Verse nem közölhető. — **Ifjú P. J., Magyarszentiván.** Ez a verse nem közölhető, de annyi mélységet, finomságot találtunk benne, hogy feltételezzük, kapunk mi Öntől egészen jót is. — **G. G., Budapest.** Egy főreáliskolai tanulóknak nem lenne szabad ilyen szavakat leírni: *ködtem, vidtem, tedtem.* — **S. R., Tisza-örs.** Versében igen tiszteletreméltó, szent érzéseket szólatat meg. Kár, hogy a verse technikája nem ér fel a belső tartalom szépségéhez. — **Németh L.** Ez a verse — sajnos — nem közölhető. — **U. M., Tataháza.** Verse nem közölhető. — **Böjte János.** Verse nem közölhető. — **D. S., Dunaszentgyörgy.** Ezek a versek nem közölhetők. Novelláit, ha nem túlságosan hosszúak, szívesen fogadjuk s ha jók, közöljük.

A VÉRES ÁRNYÉK

REGÉNY AZ OROSZ CÁRI CSALÁD ÉLETÉBŐL. * IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(24. közlemény.)

Az egykori lakáj meghajtotta magát.

— Parancsoljon, őrnagy úr!

Hangja remegett s fáradt volt, mint a nagyon öreg embereké.

Nikolaj Kutuzoff idegesen dobolt az ujjával a szék támláján.

— Ön mikor került el a Felső udvarából?

— Amikor Kerenszkijt elkergették a bolsevikiek. Akkor már nagyon közel volt a veszedelem. A Felsőes úr bocsátott el minket. «Menjetelek, mondotta, titeket ne érjen miattam semmi bántalom.» Hiába akartunk maradni, nem engedte. Így hát hazautaztam a szülőfalumba, Worotniewoba... Nagyot fordult azóta a világ, megbüntettek bennünket az Uristen! Nekem is menekülnöm kellett Worotniewoból, a Lenin hívei halálra kerestek, mert hogy én is a Felsőes urat szolgáltam... ezt nem tudták megbocsátani...

Annyi szomorúság, csendes fájdalom volt az öreg lakáj hangjában, hogy én is elkomorodtam. Szegény öreg, vén-ségére földönfutóvá lett; annyit sem adott meg neki a végzet, hogy szülőfalujában várja be a nyugalmas végső napokra pontot rakó halált.

Nikolaj Kutuzoff mély szánalommal tekintett Rymzsára. Az ő gondolatai is messze kalandoztak most...

— Mit gondol? — kérdezte azután. — Azt hiszi, hogy teljes határozottsággal fel tudná ismerni Anasztázia nagyhercegnőt, ha csakugyan ő lenne az, akit itt gyógyítanak? Rymsza heves mozdulatot tett:

— Mint az édes testvéremet! — mondta nagy élné-séggel. — Hiszen jól ismerem őt.

— Bizonyos abban, hogy ítéletét semmi sem befolyásolja?

— Mi érdekem lenne hazudni, uram?

— Nem így értettem... De tévedhet...

— Nem! — rázta meg fejét Rymsza. — Feltétlenül megismerem, ha valóban ő az. Elég egy mozdulat, hogy ráismerjek.

— Köszönöm — fordult most Kutuzoff Werner főorvos felé. — Talán indulhatnánk is! Arra kérem csupán, hogy a szerencsétlen nőt ne értesítsék a mi látogatásunkról. Ne tudjon semmit sem arról, hogy egyik hü cselédjük jelenik meg... Kívánsi vagyok, hogy vajjon felismeri-e Rymzsában azt az embert, akit annyiszor látott maga körül. Ez mindenesetre jó próba lesz.

— Kétségtelenül — bólogatott Werner — ha csakugyan Anasztázia, akkor meg kell, hogy ismerje... Feltéve — tette utána elgondolkozva — hogy emlékezetében nincsenek hézagok. Mindenesetre, menjünk.

Hosszú folyosón vezetett végig bennünket, majd egy kerten mentünk keresztül egy vörös téglából rakott épületig.

— Itt fekszik a mi rejtélyes betegünk — mondta a főorvos.

Beléptünk a kapun. Figyeltem Kutuzoffot. Láttam, hogy szokatlanul sáppadt. Ajkait összeszorítva jött mellettem, csak szemének különös fénye árulta el, hogy lelkében háborgó nyugtalanság van.

Alig tettünk néhány lépést, máris megálltunk egy ajtó előtt.

Werner főorvos megnyomta a kilincset. Beléptünk. Tágas, fehér teremben voltunk, amelyben azonban csak két ágyat láttam. Az egyik, mely a túlsó sarokban állott, az ápolónő volt, a másik az állítólagos Anasztáziáé.

Szinte megilletődve fordultam feléje s a következő pillanatban csaknem felkiáltottam az irtózatból.

Mert annak a lénynek, aki az ágyban feküdt, alig volt emberi ábrázata. Egész arca egyetlen hatalmas heg volt, rémitő seb nyoma vigyorgott le róla. Mintha egy agyagszobron

a szobrász keze eltorzította volna az egész fejet, félrenyomva az izmokat, benyomva az orrot, oldalra hajlítva a száját s mélyen a puha agyagba nyomva a szemeket.

Rém volt inkább, borzadályt keltő szörnyalak, mint emberi képmás... Egy pillantás elég volt, hogy tudjam: ebből a roncsból senki sem fogja felismerni, hogy milyen lehetett azelőtt a rettenetesen eltorzított arc.

Nikolaj Kutuzoff megtántorodott s nehéz sóhajtással nekitámaszkodott a falnak. Rymsza minden ízében remegve néhány lépést tett a rémalak felé, aki félig fekvő, félig ülő helyzetben mozdulatlanul meredt ránk.

Halálos csend volt s ezt a csendet kísértetiesen törte meg az öreg szolga elcsukló szava:

— Nem ismer engem? ... Nem ismer meg Anasztázia Romanova? ... Lelkecském, nem ismer rám?

A rémalak megmozdult. Elfordította a fejét.

— Anasztázia Romanova... — rebegte ismét az öreg — nézzen rám és szoljon hozzám, ha csakugyan maga az...

A beteg kinyújtotta egyik karját és elutasító mozdulatot tett. Ez felrázta Nikolaj Kutuzoffot is. Láttam, hogy arcába visszatér az élet színe. Határozott léptekkel ment az ágy felé. Ott megállt és halkán így szólt:

— Nézzen a szemembe...

Csodálatos hatása volt a hangjának. A beteg megfordult és rámeredt Kutuzoffra. Pillanatokig egymásba kapcsolódtak a tekintetük.

A beteg most felemelte jobbját és hátrasímitott egy kiszabadult fűrtöt a fején.

Ebben a pillanatban valaki felzokogott.

Rymsza volt.

A szegény öreg szolga tenyerébe temette arcát és úgy sírt, hogy egész teste megrázkódott.

— Anasztázia Romanova — rebegte elcsukló hangon — szoljon hozzám...

A beteg a karjával eltakarta a szemét.

— Mit akarnak tőlem? — kérdezte alig hallhatóan.

— Az ő hangja! Az ő hangja! — kiáltotta Rymsza s térdre rogyott az ágy előtt.

Megrendülve néztem az öreg szolgát, ki keserves sírással tördelte kezeit. Nikolaj Kutuzoff hangtalanul vergődött. Tekintetét szinte belefúrta a beteg arcába, mintha a multat akarta volna kiolvasni belőle, a régi, kedves vonásokat a rettentő seb helye alól...

Werner főorvos most egészen közel ment az ágyhoz s a beteg fölé hajolt:

— Nézze meg jól ezt az öregembert — mondta s rámutatott Rymzsára. — Nem ismeri fel, kicsoda? Gondolkozzék... igen fontos lenne, ha megtudná róla mondani, hogy kicsoda?

Az állítólagos Anasztázia néhányszor végigsímitotta a homlokát. Látszott rajta, hogy erősen gondolkozik:

— Carszkoje Szelóban láttam... mintha ott láttam volna — mondta azután tétovázva.

— A nevét mondja meg, vagy azt, hogy kicsoda volt? Gondolkozzék...

Léleketviasszafojtva figyeltük a feleletet. De családunk, mert a beteg panaszos hangon így szólt:

— Fáradt vagyok... A fejem fáj... Rettenetesen fáj...

— Akarja, hogy magára hagyjuk?

A beteg néman bólintott.

— Uram, távozzunk — szólott Werner főorvos és szinte kituszkolt bennünket a teremből.

Néhány perccel később ismét ott ültünk a szobájában s dermedten, tanácstalanul hallgattuk az öreg Rymsza egyhangú sírdoglását.

(Folytatjuk.)

WETOL-SEBOLAJ

mely a friss sebek és az égési sérülések gyógyítására kiválóan alkalmas.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 18-án, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Baja, Érsekvadkert, Jászárokszállás, Kóka, Túrkeve.

Szeptember 19-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Arló, Bátaszék, Csapkerek (sertés- és marhavasár bizonytalan), Fehérgyarmat, Fertőszentmiklós, Gamás (sertés- és marhavasár bizonytalan), Kál, Kőtelek, Magyaróvár, Mezőkeresztes, Paks, Sajószentpéter, Szany, Szeghalom, Szöny (sertés- és marhavasár bizonytalan), Tiszecsege, Tokaj, Veszprém. — Ló- és marhavasár: Tamási. — Kirakodóvásár: Tatabánya.

Szeptember 20-án, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Gölle (sertés- és marhavasár bizonytalan). — Ló- és marhavasár: Bicske. — Kirakodóvásár: Tamási.

Szeptember 21-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Alsóság (sertés- és marhavasár bizonytalan), Dombóvár (sertés- és marhavasár bizonytalan), Erdősokonya, Iharosberény, (sertés- és marhavasár bizonytalan), Kőrmend (sertés- és marhavasár bizonytalan), Polgár, Somogyuszó (sertés- és marhavasár bizonytalan), Somogyárd (sertés- és marhavasár bizonytalan), Szabadszentkirály, Tab (sertés- és marhavasár bizonytalan).

Szeptember 22-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Hajdúhadház, Kecskemét, Keszthely (sertés- és marhavasár bizonytalan), Koppányszántó (sertés- és marhavasár bizonytalan), Nemesnép (sertés- és marhavasár bizonytalan), Nyírábrány, Öcsöd, Süttő.

Szeptember 23-án, pénteken.

Marha- és sertés- és kirakodóvásár: Békés. — Kirakodóvásár: Kecskemét.

Szeptember 24-én, szombalon.

Lóvásár: Békés.

Gyomorégés!

Ha a legcsekélyebb gyomorégést érzi, vagy savanyú szájját az étkezések után, ez rendszerint annak a jele, hogy főlegesen sok gyomorsav van jelen. Ez a gyomorsav kezdetben csupán irritálja a gyomorfalakat, hosszabb idő múlva már súlyos bántalmakat okozhat, ú. m. gyomorfuror, dyspepsia, gyomorfekély. Elővigyázatosságból már a legkisebb zavaró érzésnél vegyen be egy fél kávéskanálnyi „OMA” finomított gyomormeszet, mely az étkezési időkre való tekintet nélkül bármikor vehető. Az „OMA” gyomormész gyorsan leköti a fölös savakat és egészséges, tökéletes, fájdalommentes emésztést segít elő. Ize semleges, sokkal kellemesebb, mint a soda bicarbonáté.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy nagy csomag ára, mely kb. 3 hónapra elegendő, 3 pengő.

Főraktár: Hunnla gyógyszerár, Budapest, Erzsébetkört 56.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 12-én.)

Gabonaföld. Készárúpiac: Búza, 77 kg.-os tiszavideki 30'95—31'15, felsőtiszai 30'75—30'95, fehérmegei 30'70—30'90, egyéb 30'65—30'85, 78-as tiszavideki 31'25—31'45, felsőtiszai 31'05—31'25, fehérmegei 30'90—31'10, egyéb 30'85—31'05, 79-es tiszavideki 31'55—31'75, felsőtiszai 31'35—31'55, fehérmegei 31'20—31'40, egyéb 31'15—31'35, 80-as tiszavideki 31'75—31'95, felsőtiszai 31'55—31'75, fehérmegei 31'40—31'60, egyéb 31'35—31'55, rozs 28'75—29, repce 44—45, zab elsőrendű 22'50—22'75, másodikrendű 22—22'25, sörárpa felsőmagyarországi 29—33, egyéb 27—30, takarmányárpa elsőrendű 25'50—26, másodikrendű 25—25'50, köles 23—23'50, tengeri 24'50—25, korpá 18—18'50, lucerna, magyar 200—230, löhere, nagyaránkentes 210—225, nagyaránkés 190—210 pengő métermázsánként. — **Határidőpiac:** Magyar búza októberre 31, márciusra 33'60, májusra 34'10, magyar rozs októberre 29'40, márciusra 30'60, tengeri májusra 25'10, júliusra 25'60 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Búzaóra 58—60, duplanullás tészalízt 49—50, nullás 49—50, kettős 47—48, négyes 46—48, hatos 42—44, nullás rozsliszt 49—50 fillér kilogrammonként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű 6—9—11, másodikrendű 6—40—8'40, harmadrendű csomagolásra 4'80—6, muharszéna 4'80—11'50, lucernaszéna 10—12'50, alomszalma, elsőrendű 5—5'50, másodikrendű 4—4'80 pengő métermázsánként.

Vetőmagvak. Termelői árak nyersáruért, 100 kilogrammonként, minőség szerint: Baltacim 55—60, bíborher 180—185, expresszorsó 45—55, Viktória-borsó 45—55, fehérher 150—180, löhere, minőség és arankartalom szerint 210—240, lucerna, minőség és arankartalom szerint 225—250, mustár 45—55, nyúlzapukamag 145—170, ősziborsó 42—55, szöszbüköny 72—75 pengő.

Vágómarhavasár. Magyar bika elsőrendű 1'04, másodikrendű 0'76—0'82, bika, tarka, elsőrendű 1'08—1'16, kivételesen 1'20, másodikrendű 0'92—1, harmadrendű 0'76—0'90, ökör, magyar, elsőrendű 1'06—1'16, kivételesen 1'24, másodikrendű 0'80—1'02, harmadrendű 0'56, ökör, tarka, bika elsőrendű 1—1'16, kivételesen 1'32, másodikrendű 0'80—0'96, harmadrendű 0'56—0'72, tehén, magyar elsőrendű 1'04—1'12, másodikrendű 0'76—1, harmadrendű 0'64—0'72, tehén, tarka, elsőrendű 0'98—1'12, kivételesen 1'16, másodikrendű 0'76—0'96, harmadrendű 0'52—0'72, magyar bivaly 0'70, növendékmarha 0'60—1'02, kicsontoznivaló 0'32—0'48, rügött borjú 0'88—1 pengő kilogrammonként élőszűlyban.

Juhvásár. Feljavított juh 0'80, kiverő- és anyajuh 0'84 pengő kilogrammonként élőszűlyban.

Sertés- és marhavasár. Zsír- és sertés, öreg, elsőrendű 1'64—1'68, másodikrendű 1'52—1'56, fiatal nehéz 1'74—1'76, közepes 1'70—1'74, könnyű 1'50—1'56, szedett közepes 1'64—1'68, angol hússertés 1'52—1'84, süldő 1'52 kilogrammonként élőszűlyban. — **Vágóhídi zártvásár.** Szalonnás félsertés 2'08—2'16, szalonna nagyban 1'96—2, lehúzott hús 2'12—2'24, zsír 2'20 pengő kilogrammonként.

Szűrőmarhavasár. Élő borjú: Belföldi, szopós: Elsőrendű 1'48—1'60, kivételesen 1'62, másodikrendű 1'30—1'40 pengő kilogrammonként élőszűlyban.

Tenyészállatok és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök, fehér 1'04—1'12, elsőrendű belföldi jármosökrök, tarka 1'04—1'08, friss fejőstehén 1'08—1'24, 1½ éves üszök 0'96—1'12, 1½ éves tinók 0'96—1'12 pengő kilogrammonként élőszűlyban.

Hús- és csont- és zsír- és sertés- és marhavasár. Friss karaj 320—400, frisscomb, tarja, lapocka 280—320, friss oldalas 220—280, füstölt karaj 360—400, lapocka, tarja 340—370, oldalas 260—320, kolbász, füstölt 160—440, olvasztani való szalonna 210—224, sózott kenyérszalonna 224—256, füstölt szalonna 240—260, paprikás szalonna 240—280, csemegezalonna 280—320, háj 248—260, tepertő, zsros 224—280, sertészsír 220—260 fillér kilogrammonként.

Gyapjú. A gyapjúpiacon e héten üzlet nem fejlődött ki, az árak változatlanul uradalmi gyapjúnál 3'36, szedett gyapjúnál 3'04, bárany-gyapjúnál pedig 2'56 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. A nyersbőrpiacon marhabőr 168—180 fillér, borjúbőr 268—276 fillér kilogrammonként a budapesti vágóhídon átvéve.

Baromfi. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 300—450, csirke, rántani való 120—200, sütni való 200—300, hizott ruca 500—800, sovány 230—300, hizott liba 1200—1600, sovány liba 500—800, sovány pulyka 560—700, gyöngytyúk 280—320 fillér darabonként. — **Leült állatok a nyílt piacokon:** Tyúk 240—260, rántani való csirke 300—340, sütni való csirke 260—280, hizott ruca 240—300, sovány ruca 180—240, hizott lúd 260—300, sovány lúd 224—240, fillér kilogrammonként. Lúdmáj 400—800, lúdaprókék 120—220, lúdszár 340—360, vegyes lúdháj 300—360 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 14—16, főzőtojás 11—14 fillér darabonként.

Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavatossági biztosítást legelőnyösebben köt a
GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE
 Képviselőt minden városban és községben. * Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Kicsiny csuka 280—300, nagy ponty 300—320, kicsinyiponty 250—280, kárász 200, compó 200, apró kevert hal 176—190 fillér kilogrammonként; nagy rák 40—80, kicsiny 16—32 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljes tej 37—41, lefőlözött 14—16, tejszín 348—360, tejföl 160—200 fillér literenként. Centrifugált teavaj többben 540—600, centrifugált teavaj 10 dkg-os csomagban 600—640, főzővaj 460—520, szedett vidéki 400—450, tehéntúró 80—120, sovány tehéntúró 78—80, juhtúró 300—360, kevert túró 200—280, liptói túró 320—360, juhsajt 240—320, emmentali sajt, eredeti 720—800, emmentali sajt, hazai 540—640, hazai trappista sajt 320—400 fillér kilogrammonként.

Szárazfőzelék és száraztészta. A nyílt piacokon: Lencse 56—80, hántolt egész borsó 112—114, hántolt feles borsó 88—128, fehér aprószemű bab 28—40, fehér nagyszemű bab 40—48, színes bab 36—52, finom árpa-kása 80—96, durva 56—64, köleskása 52—64 fillér kilogrammonként; tojásos tarhonya 120—128, tojásos levestészta 160—240 fillér kilogrammonként.

Fűszer, méz, mák, házi szappan. Édes nemes paprika 500—640, félédesség (gulyás) 560, rózsas 280—480, erős 240—400, bors, törött, hazai koménymag 200—240, majoranna 600—640, kék mák 140—160, közönséges 130—140, pergett méz 200—240, házi színeszappan 144—160, közönséges 96—128 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Közönséges válogatott alma 40—60, közönséges kevert 20—40, nyári édes 26—50, rétesbe való 20—30, nemes körte 60—140, válogatott közönséges körte 45—80, kevert közönséges 30—50, berzencei szilva 18—40, som 30—40, ősi barack magvaváló 60—140, nem magvaváló 30—120, befőzni való 30—120, fajörgődinnye 10—12, közönséges 8—10, fajsárgadinnye 20—30, közönséges 16—20, csemege-szőlő 80—120, kevert 50—70, közönséges 55—60, bornak való 40—50, keményhéjú dió 50—120 fillér kilogrammonként.

Bor. Az óbor-üzlet nagyon lanyha. A termelők a meglévő óborkészleteket erősen kínálják és már 6-4 filléres Mallingdofokonkénti árból is engednek, ha vevő jelentkezik. Eladások korai mustokban Gyöngyösön történtek literenként 48—56 fillérig, melyek már le is szállítottak. Néhány későbbben szüretelendő tétel már literenként 40 fillérrel telt eladva. Ausztria és Cseh-szlovákia részéről érdeklődés mutatkozik újboraink iránt.

Zöldiség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével csomója 4—20, petrezselyem 4—20, zeller zöldjével darabja 5—10, kalarabé zöldjével 4—8, kalarabé zöldjével kg-onként 18—20, kapor csomója 4—10, nagyfejű karfiol 80—120, kistejű 40—60 fillér kg-onként. Metélfőhagyma csomója 5—8, vöröshagyma zöldjével 5—10, makói vöröshagyma 22—26, közönséges vöröshagyma 18—22 fillér kilogrammonként. Fokhagyma csomója 8—12, fokhagyma kg-ja 40—60, cékla zöldjével 16—24, fejeskáposzta 14—30, kelkáposzta 22—45, vöröskáposzta 24—40 fillér kg-onként. Fejessaláta darabja 4—10, hazai nagy édes torna 100—160, kicsi erős 60—96, rózsaburgonya 14—18, sárgaburgonya 11—14, Ella 13—16, fehér 11—14, tömör csiperkegomba 300—500, mezei csiperkegomba 100—300, szegfűgomba 150—250, éti vargánygomba 150—250, fekete retek 14—24 fillér kg-onként; savanyítani való ugorka 14—30, salátának való 6—16, savanyított 60—130, kovászos 46—50 fillér kg-onként, apró hegyes zöldpaprika 1/2—1, nagy, töltési való 1—3, apró hegyes zöldpaprika kg-ja 10—20, töltési való 6—16, savanyított 60, főzni való tök 8—12, gyalult 20—24, érett paradicsom 10—18, hüvelyes zöldbab 20—40, vajbáb 30—50, kifejtett zöldbab 50—80, hüvelyes zöldborsó 60—100, kifejtett zöldborsó 120—130 fillér kg-onként. Tengeri csövenként 4—12, sóskas 30—40, tisztított paraj 28—40 fillér kilogrammonként.

Idegen pénznemek eladási és vételi ára 1927 szeptember hó 12-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell fizetni a banknak akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: angol font 27-77 (27-93); dollár 5-68 (5-70 1/2); hollandi forint 2-28 1/2 (2-29 1/2); német márka 1-35 1/2 (1-36 1/10); svájci frank 1-10 1/10 (1-10 1/10) pengő. — Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab: cseh korona 16-88 1/2 (16-96 1/2); szerb dinár 10-02 (10-08); francia frank 22-40 (22-60); lengyel zloty 63-40 (64-40); román lei 3-51 (3-57); olasz lira 31-20 (31-50); osztrák schilling 80-35 (80-75) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Húszkoronás arany 23—23-10; ezüst korona 0-38—0-40; régi ezüst forint 1—1-05; ezüst ötkoronás 2—2-05 pengő darabonként.

Főszerkesztő: Meskó Pál.

Felelős szerkesztő: Perlaky György.

Társzerkesztő: Vasadi Balogh György.

Felelős kiadó: Bak Imre.

A világot 30 év óta uráló eredeti angol THE CHAMPION

kerékpárokat melyen leszállítva havi 20—30 P részlete, kerékpár alkatrészeket, lámpa, lánc, pedálokat a nagyban a gyári áron szállítunk.

Külső gumí 6.80 P, belső gumí 2.10 P-től

Láng Jakab és Fia kerékpárgyárosok, Budapest, József-körút 41. — Ingyen küldi új 700 képes árjegyzékét.

Dr. Héray Andor

Orsz. Földbírókrendező Bizottság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékesítő irodája. Budapest, IX., Rákoss-utca 11., földszint 1. Törvényesül bejegyzett cég.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálócék, fűkaszálók,

marokrakó és kévekötő aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecs-kavágók, répvágók, darálóak, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

Szüreti ünnepélyek, műkedvelő előadások, bandériumok jelmezeit kölcsön, legolcsóbban és legszebb kivitelben

NEMZETI RUHATÁR

JELMEZKÖLCSÖNZŐ

Budapest, VIII., Múzeum-körút 2. sz.

A „Baromfítömő készülék”-zel

egy perc alatt tömhet mindenféle tengerivel és a fulladás ki van zárva. 20 liba tömésénél 90 óra időt nyer. Kényelmes tömés. Nincs fölfázás, derékfájás és kézizsibés. Olcsó! Ha egy libát ment meg a fulladástól, az ára megtérült. — Kérjen árjegyzékét. Cím: KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.

Vegye meg

a páratlanul gazdag tartalommal megjelenő

BUDAPESTI UJSÁG

politikai napilapot.

Minden lapárusfőnök és „Hangya” szövetkezeti boltban kapható.

Pathány-, egérintő

„RATINOL”

Biztos hatású irtószér, gyökeresen irt. Más állatra emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja: RATINOL LABORATORIUM, BUDAPEST VII., Murányi-utca 36. szám.

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT legelőnyösebben a »HANGYA«

vidéki szövetkezetekben szerezhető be!

Tartalékpenzek legelőnyösebben mint árulólégg v. központnál folyószám-alap gyűmölcsörbetétek a HANGYA

Szakorvos

résztelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!

Rendelés egész nap. VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

BORSAJTÓK, bortömölők, borszivattyúk,

permetezőgépek, valamint az összes szőlő- és pincégazdasági gépek legjutányosabban kaphatók:

Nagy Ignác, Budapest, VII., Károly-körút 9. Telefon: J. 115—15.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Előrendelt színbőrökből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőrökből, továbbá munkásbakkancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárufőosztályánál.